

HRVATSKI VOJNIK

Broj 28. Godina II. 8. travnja 2005.

www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10•CAD 3,00•AUD 3,30•USA 2,00•CHF 3,50•SIT 430,00•SEK 17,00•NOK 17,00•DKK 15,50•GBP 1,30

**Papa Ivan Pavao II.
1920. - 2005.**

WASHINGTON

Posthumna Medalja časti

Nedavno smo pisali o dodjeli najvišeg britanskog ratnog odličja, dodijeljenog za hrabrost u iračkom ratu. Slično se ponovilo 4. travnja u Bijeloj kući. Na žalost, američku Medalju časti narednik Paul R. Smith dobio je posthumno. U bitki za bagdadsku zračnu luku prije točno dvije godine, Smith je svojom akcijom "spasio živote barem stotine vojnika", pucajući na neprijatelje sa nezaštićene pozicije na vrhu oklopnog transporterata. Prije nego što je smrtno ranjen "ispucao je barem tri spremnika streljiva". "Paul je volio svoju zemlju, vojsku, kolege vojnike..." - dio je izjave koju je dala njegova supruga Birgit dok je primala najviše američko odličje.

WASHINGTON

Kokain u vojnom zrakoplovu

Prošlog tjedna uhićena su petorica djetalnika Američke kopnene vojske pod sumnjom da su pokušali ilegalno prenijeti 16 kilograma kokaina iz Kolumbije u SAD, i to u vojnom zrakoplovu. Optužba je rezultat zajedničke istrage američke i kolumbijske policije. Nikakva imena zasad nisu objavljena, a mjerodavni su priopćili da, zbog zaštite istrage, zasad neće objavljivati daljnje podatke.

BRUXELLES

Vježba na Kanarima

Od 28. ožujka do 14. travnja na području Kanarskih otoka održava se velika NATO-ova vojna vježba pod nazivom Noble Javelin 05, u kojoj će sudjelovati oko 3000 vojnika iz 16 zemalja. Vježba uključuje sve tri grane, a glavni je cilj operativno razmjestiti komponente NRF-a (NATO-ovih snaga za brzo djelovanje) daleko od njihovih regularnih baza, kako bi provele operacije bazirane na konceptu NRF-a.

PESHAWAR

Smrt pod lavinom

Krajem prošlog tjedna u blizini granice s Afganistanom pronađeno je još 16 tijela vojnika koje je 10. veljače zatrpana lavina, priopćeno je iz pakistanske vojske. Toga dana lavina je zahvatila 40 vojnika: šesnaestorica su spašeni, a sedam tijela je pronađeno ranije. Sva su locirana u snježnoj dubini od 6 do 7 metara, u dolini Tirah, na nadmorskoj visini više od tri kilometra. "Ostalo je pronaći još jedno tijelo" - zaključuje se u izvješću.

Prošlih su mjeseci snježni odroni u Pakistanu ubili više od 550 osoba.

WASHINGTON

Nakon pedeset godina...

Pentagon je službeno izvijestio da su još prošle godine u Kini prikupljeni, a sada i identificirani, posmrtni ostaci američkog pilota Roberta Snoddyja, koji je

1952. sa još trojicom kolega krenuo na let radi izvlačenja CIA-inog agenta koji je bio u Kini na zadaći tijekom Korejskog rata.

Avion je 29. studenog 1952. poletio iz Seula, no agent je otkriven, pa je avion C-47, u službi CIA-e, oboren iznad mjesta sastanka. Snoddy i koplöt Norman Schwarz su poginuli, a ostala dvojica, Richard Fecteau i John Downey, bili su u zarobljeništvu do početka 70-ih godina prošlog stoljeća. Posmrtni ostaci Roberta Snoddyja, koji su bili pokopani u blizini mjesta pada, bit će vraćeni u SAD. Američki tim koji je 2002. istraživao nesreću (uz suradnju kineske vlade) do fatalne točke je odveo stari kineski seljak koji je svjedočio nesreći.

MILDENHALL, SIDNEY

Padovi aviona i helikoptera

Prošli tjedan obilježile su dvije zrakoplovne nesreće u kojima je, na žalost, bilo po devetero poginulih. Amerikanci koji su sudjelovali u zajedničkoj vojnoj vježbi Albanije i SAD-a nastradali su u havariji zrakoplova Hercules MC-130H koji je letio

nad Albanijom. Na drugoj strani svijeta, na otoku Nias, srušio se helikopter australske ratne mornarice koji je sudjelovao u akciji pomaganja žrtvama nedavnog potresa koji je, između ostalog, pogodio i taj indonezijski otok. Obje nesreće još se istražuju.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović
(zeljko.stipanovic@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika: Vesna Pintarić
(vesna.pintaric@moph.hr)Zamjenik glavnog urednika za Internet:
Toma Vlašić (toma.vlasic@moph.hr)Izvršni urednik: Mario Galić
(mario.galic@moph.hr)Urednici rubrika: Marija Alvir
(marija.alvir@moph.hr), Domagoj Vlahović

Novinari: Leida Parlov, Milenka Pervan Stipić,

Fotografi: Tomislav Brandt, Davor Kirin,

Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)
(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@moph.hr)

Prijevod: Jasenka Pešek

Tajnica redakcije: Mila Gelo tel: 4568-041

Redaktor: Danica Pajić

Lektor: Lidija Bogišić

Korektor: Gordana Jelavić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 4568-699;

fax: 4551-852

Preplata:Inozemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb
(za: Služba za odnose s javnošću i informiranje), devizni račun u Zagrebačkoj banci
30101-620-2500-3281060.Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovacko d.d.,
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:
Služba za odnose s javnošću i informiranje),
žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj
165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pretplatnike da nakon uplate kopiju uplatnice
pošalju na adresu TISAK trgovacko d.d.
Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.**AKD Tisak:**
AKD Agencija za komercijalnu
djelatnost d.o.o., Zagreb, Savska 31**Naslov uredništva:**

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.
252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska
<http://www.hrvatski-vojnik.hr>E-mail: hrvojnik@moph.hr

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2004.Novinarski prilozi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu
službeni stav Ministarstva obrane RH**Nakon 27 godina pontifikata umro Papa Ivan Pavao II.**

Ivan Pavao II. na poseban je način volio Hrvate i Hrvatsku. I Hrvati su voljeli njega. I zato su naša tuga i bol još veći, jer smo izgubili ne samo velikog prijatelja, nego i zagovornika i osobu koja je jako dobro razumjela naše probleme, ali i shvaćala naše želje i opravdane težnje

Strana 4**Obljetnice - Uskrs na Plitvicama 1991.**

Plitvice su na neki način ujedinile u sebi sve dotadašnje akcije specijalne policije, u Pakracu, Glini, Petrinji, Jasenovcu, Karlovcu... a pogibija Josipa Jovića, prve hrvatske žrtve daje joj iznimnu važnost. Upravo će taj dogadjaj ostati zabilježen u našoj povijesti kao Krvavi Uskrs...

Strana 12**Offset u Bugarskoj**

Na primjeru Bugarske se može vidjeti da je ulaskom u NATO započelo novo poglavlje razvoja međunarodne suradnje u području obrambene industrije, a kao rezultat takve suradnje je ovladavanje visokim tehnologijama, stjecanje iskustva u vođenju međunarodnih projekata, zapošljavanje domaćih kapaciteta, povećanje zaposlenosti

Strana 20**Novi uspon Rusije**

Razmatranje suvremenih međunarodnih odnosa na europskom prostoru nezamislivo je bez uključivanja Rusije, kao jednog od važnijih međunarodnih čimbenika. Zapravo, kroz cijelu europsku povijest, na većinu društvenih procesa uloga Rusije je manje ili više izražena, ali uvijek nezaobilazna (to je potpuno razumljivo, uzme li se u obzir njezina veličina, brojnost i gospodarski potencijal)

Strana 21

Naslovnicu snimio Davor KIRIN

*Riječi Svetog Oca
upućene Hrvatima*

- Dužni smo ne samo opraćati, nego i druge moliti da nam oproste
- Ovaj svoj pohod miloj Hrvatskoj počinjem rijećima ljubavi i nade. Neka on pridonese da se zemlja, koja je sastavni dio Europe, izgrađuje na trajnim vrijednostima
- Zaboravite vlastite probitke i skrbite za zajedničko dobro
- Budite narod nade, budite narod koji moli, budite narod koji vjeruje u Riječ koju nam je dao Bog

Bit ćete mi svjedoci

Ivan Pavao II. na poseban je način volio Hrvate i Hrvatsku. I Hrvati su voljeli njega. I zato su naša tuga i bol još veći, jer smo izgubili ne samo velikog prijatelja, nego i zagovornika i osobu koja je jako dobro razumjela naše probleme, ali i shvaćala naše želje i opravdane težnje. I zato, Sveti Oče, Ivane Pavle II., koji si našu malu zemlju učinio većom, počivaj blažen u društvu s blaženim Alojzijem Stepincom i Marijom Propetog Isusa Petković, i u zajedništvu s Nebeskim Ocem kojem si tako vjerno služio

Željko STIPANOVIĆ,
slike arhiva *Hrvatski vojnik*

Pitat ćete, se možda, u čemu je bila tajna ovako uzvišenog odnosa Ivana Pavla II. i Hrvatske, odakle tako posebno prijateljstvo i neskrivena ljubav?
Odgovor je ponudio sam Ivan Pavao II. tijekom drugog posjeta Hrvatskoj kada je rekao: "Same mi od sebe naviru riječi vašeg pjesnika 'Tu brat mi je vsaki tu doma sam taki...' (D. Domjanic 'Kaj')

Možemo li i za koga sigurnije reći da je u naše doba bio svjedok Sina Božjeg na zemlji od Ivana Pavla II.? Možemo li naći primjer da je itko toliko ljubio čovjeka, toliko se zala-gao za mir u svijetu, za praštanje i jedinstvo među narodima od njega? Možete li zamisliti čovjeka na kojeg je izведен atentat i koji odmah nakon oporavka posjećuje atentatora? Ne da mu oprosti, jer mu je oprostio isti trenutak kada je pogoden, nego da kroz razgovor pokuša atentatora uvjeriti u besmislenost rješavanja nesuglasica oružjem! Možete li zamisliti čovjeka koji u 27 godina višestruko proputuje svijet noseći nadu potlačenima, a zemaljskim moćnicima poruku da nisu apsolutni gospodari svijeta? Možete li zamisliti čovjeka koji uspije na jednoj misi okupiti četiri milijuna ljudi (Manila)? Možete li zamisliti čovjeka koji uspije skupiti gotovo sve vodeće svjetske vjerske poglavare u molitvi za mir (Asissi 1986.)? Pitanja bismo mogli tako postavljati u nedogled, no i ovaj letimičan pregled dovoljan je kako bismo shvatili da se radilo o čovjeku, Ivanu Pavlu II., koji je Isusove riječi apostolima "Idite po svem

svijetu i propovijedajte Evanđelje svakom stvorenu" u potpunosti shvatio i ispunio.

Jedan od najomiljenijih papa u povijesti

Za potpunu i objektivnu valorizaciju života i svoga onoga što je Ivan Pavao II. učinio trebat će povijesni otklon. No, moramo priznati da je pored velikih obožavatelja imao i brojne kritičare, kako unutar Crkve tako i izvan nje. Nekim svojim pastoralnim pohodima (Kuba, Sveta zemlja) ili službenim posjetima svjetskih dužnosnika (Jeruzelski, Gorbačov) učinio je ono što smo svi mislili kako je nemoguće. Zbog nedvosmislenosti izričaja i često nediplomatskog jezika, izravno je i jasno ukazivao na probleme, ne želeći pritom ostaviti ni malo mjesta dvojbji oko onoga što je želio reći. Rušio je ustaljenje vatikanske običaje, bio je spontan u ponašanju i prislan u odnosu. Vodio je Crkvu u teškim vremenima, svjedočio rušenju totalitarizama, ali i uspješno sačuvao jedinstvo Crkve od raznih pokušaja "modernog" tumačenja Evanđelja. Golemom snagom volje, čak i kad je bio vidno shrvan bolestima nije se odmarao ili zatvarao nego je išao među

ljude svjestan koliku važnost ima njegovo pojavljivanje među vjernicima. Nije se libio javne isprike onima kojima je Crkva tijekom povijesti nanijela bilo kakvu nepravdu. Nesumnjivo, ostat će zapamćen, ne samo među katolicima, kao osoba čiji se cijeli život svodio na podizanje dostojanstva čovjeka stvorena na sliku Božju.

Bog je absolutni gospodar svemira

Svjestan važnosti medija u prenošenju Radosne vijesti, Ivan Pavao II. nerijetko je komunicirao s vjernicima putem medija, odgovarajući tako na brojna pitanja koja muče čovječanstvo. Pokušat ćemo sada donijeti stavove Ivana Pavla II. o nekim najesencijalnim pitanjima koja muče svaki naraštaj čovječanstva. Na pitanje o "šutnji" Boga pred patnjom, ratovima, nepravdama svih vrsta, logorima... Ivan Pavao II. je odgovorio: "Toliko je neizlječivih bolesnika u bolnicama, toliko hendikepirane djece, toliko ljudskih života potpuno isključenih iz uobičajene ljudske sreće na zemlji, sreće što potječe iz ljubavi, iz braka, iz obitelji... Je li doista bilo potrebno za spasenje čovjeka da Bog svog Sina pred smrti na križu? S tim u vezi treba se pitati je li moglo biti drugčije? Zar se Bog mogao opravdati pred ljudskom povijesti tako punoj patnje drugčije nego da u središte povijesti stavi upravo Kristov križ? I suvremeni kritičari kršćanstva se slažu da je raspeti Krist dokaz solidarnosti Božje sa čovjekom patnikom. Bog se stavlja na

■ *Gdje god došao Papu je uvijek pozdravljalo razdragano mnoštvo*

stranu čovjeka. Čini to radikalno: 'Uzevši lik sluge, ponizi sam sebe, postavši poslušan do smrti, smrti na križu' (Fil 2, 7-8). U tome je sadržano sve: sve patnje, osobne i zajedničke, one izazvane silom prirode i one što ih je uzrokovala slobodna ljudska volja - ratovi, gulazi, holokausti. Da bi se mogao nadati spasenju od Boga, čovjek mora zastati pod Kristovim križem. Zatim u nedjelju, nakon Velike subote, treba se naći pred praznim grobom i kao jeruzaletske žene čuti: "Nije ovdje. Uskrsnuo je". Između križa i uskrsnuća sadržana je

Rušio je ustaljenje vatiskanske običaje, bio je spontan u ponašanju i prislan u odnosu. Vodio je Crkvu u teškim vremenima, svjedočio rušenju totalitarizma, ali i uspješno sačuvao jedinstvo Crkve od raznih pokušaja "modernog" tumačenja Evangeљa. Nije se libio javne isprike onima koji ma je Crkva tijekom povijesti nanijela bilo kakvu nepravdu. Nesumnjivo, ostat će zapamćen, ne samo među katolicima, kao osoba čiji se cijeli život svodio na podizanje dostojanstva čovjeka stvorena na sliku Božju

■ *Prvi put Ivan Pavao II. posjetio je Zagreb prigodom proslave 900 godina zagrebačke nadbiskupije*

sigurnost da Bog spašava čovjeka, da se spašava po Kristu, Njegovim Križem i Njegovim Uskrsnućem."

Što za vjeru znači spasiti, odnosno što je to spasenje kao srce kršćanstva? Ivan Pavao II. odgovara: "Spasiti znači oslobođiti od zla. Tu nije riječ samo o društvenom zlu kao što su nepravda, prisila, iskoristišavanje; niti su to samo bolesti, katastrofe, prirodne nepogode i sve ono što se u ljudskoj povijesti smatra nesrećom. Spasiti znači oslobođiti od korjenitog, konačnog zla. To zlo više nije ni smrt. Nije više, ako nakon nje slijedi Uskrsnuće. A Uskrsnuće se događa po Kristu. Korjenito zlo od kojeg se želimo spasiti je Božje odbacivanje čovjeka, tj. vječno prokletstvo kao posljedica čovjekova odbacivanja Boga". Na pitanje da li i zašto od svih kršćanskih Crkava samo Rimска posjeduje i naučava puninu Evangela, Ivan Pavao II. govori: "Prije svega treba objasniti kakva je kršćanska nauka o spasenju i posredovanju spasenja koje uvijek dolazi od Boga. 'Jedan je Bog, jedan je i posrednik između Boga i ljudi, čovjek Isus Krist'. U Kristu, Crkva je katolička, tj. opća. I ne može biti drugačija. U svim je, dakle, narodima zemlje jedan Božji narod, jer on iz svih naroda uzima svoje građane. II. vatikanski koncil u dokumentu Lumen Gentium (Svjetlo naroda) govori o pripadnosti Crkvi za kršćane i o usmjeravanju prema Crkvi za nekršćane koji vjeruju u Boga. Obje te dimenzije važne su za spasenje i svaka od njih ima više stupnjeva. Ljudi se spašavaju posredstvom Crkve, spašavaju se u Crkvi, ali uvijek se spašavaju zahvaljujući Kristu".

"Čovjek ove civilizacije postao je slabo osjetljiv na posljednje stvari", počeo je svoj odgovor Ivan Pavao II. na pitanje postoji li još raj, čistilište i pakao, te je nastavio: "U Kristu je Bog svijetu objavio kako hoće da se svi ljudi spase. Ako Bog tako želi, ako Bog radi toga daje Svoga Sina koji djeluje u Crkvi posredstvom Duha Svetoga, može li čovjek biti proklet, može li ga Bog odbaciti? Može li Bog, koji je toliko ljubio čovjeka, dopustiti da ga ovaj odbaci tako da mora biti osuđen na vječne muke? Ipak, Kristove su riječi nedvosmislenе. Kod Mateja on jasno go-

■ U Mariji Bistrici Papa je blaženim proglašio kardinala Alojzija Stepinca

vori o onima koji će trpjeti vječne muke. Koji će to biti? Crkva u vezi s tim nikada nije ništa rekla. To je uistinu nedokučiva tajna između Božje svetosti i čovjekove savjesti. Šutnja Crkve je, dakle, jedino odgovarajuće stajalište kršćana. No, istodobno, ima nešto u samoj moralnoj svijesti čovjeka što reagira na gubitak takve perspektive: Bog koji je Ljubav, nije li i konačna Pravda? Može li privatiti te užasne zločine, mogu li oni proći nekažnjeno? Nije li pakao u određenom smislu 'posljednja daska spasa' za moralnu savjest čovjeka? Ljubav je ta koja sudi. Bog koji je Ljubav, sudi po ljubavi. Ljubav je ta koja traži očišćenje prije nego čovjek bude spremna za ono sjedinjenje s Bogom koji je njegov konačni poziv i njegova sudska".

Na pitanje može li se voditi častan i ispravan život bez potrebe da se Evangelje uzima ozbiljno, Ivan Pavao II. jasno ističe: "Crkva zapravo nikada nije zanijekala da i čovjek koji ne vjeruje može činiti časna i plemenita djela. Čovjeka se ne može prisiliti da prihvati istinu. K

njoj ga nagoni samo njegova narav, tj. sama njegova sloboda koja ga obvezuje da iskreno traži i kad je nađe, da pristane uz nju s povjerenjem. Ako je jedan život doista ispravan, to je zato što Evangelje, još nepoznato ili na razini svijesti odbijeno, zapravo već djeluje u dubini osobe koja poštenim trudom traži istinu i spremna ju je prihvatićim je upozna. Samo Bog može spasiti čovjeka očekujući njegovu suradnju. Činjenica da čovjek može surađivati s Bogom jest ono što odlučuje o njegovoj istinskoj veličini".

Ivan Pavao II. i Hrvati

Trinaestog siječnja 1992. Vatikan na čelu s Ivanom Pavlom II. čini presedan u svojoj gotovo dvjetišućogodišnjoj diplomaciji i prvi priznaje Hrvatsku neovisnost te na taj način podijeljenoj i neodlučnoj svjetskoj zajednici pokazuje što im je činiti.

Hrvatski premijer Ivo Sanader sa suradnicima 22. veljače 2005. zadnji je primljen u službeni posjet kod Ivana Pavla II. To nije slučajnost. Nećemo biti preuzetni nego ćemo

reći: Ivan Pavao II. na poseban je način volio Hrvate i Hrvatsku. I Hrvati su voljeli njega. I zato su naša tuga i bol još veći, jer smo izgubili ne samo velikog prijatelja, nego i zagovornika i osobu koja je jako dobro razumjela naše probleme, ali i shvaćala naše želje i opravdane težnje. Hrvatska je jedna od rijetkih, ako ne i jedina zemlja koju je Ivan Pavao II. u tako kratkom vremenskom razdoblju (devet godina) posjetio triput podarivši nam dva blaženika. Premda njegove riječi iz tih posjeta još uvijek kao eho odzvanjaju u našim ušima, prisjetimo se još jednom što nam je prigodom tih posjeta poručio.

Ono što ćemo posebice pamtitи iz njegova prva posjeta 1994. je njegova propovijed na zagrebačkom Hipodromu pred gotovo milijun vjernika. Papa jest tada pozvao cijeli hrvatski narod na oprštanje neprijatelju, istaknuvši kako smo "dužni ne samo oprštati, nego i druge moliti da nam oproste". Promatraču sa strane možda će trpko zazvučati ove riječi, ali Ivan Pavao II. rekao je ono što je morao reći bez obzira na žrtve koje smo u dotadašnjem tijeku rata već podnijeli, bez obzira na to što rat nije bio gotov, bez obzira na to što smo tada bili na domet neprijatelja. Jer, Radosnu vijest treba naviještati bilo to ugodno nekome ili ne! A što se dogodilo nakon izrečenih riječi? U okupljenom mnoštvu bilo je invalida Domovinskog rata, onih koji su izgubili svoje najmilije, koji su izgubili svoju životnu imovinu, no svi su oni Papu prekinuli spontanim i dugotrajnim pljeskom, sa suzama u očima zbog boli koja je iz dna duše provalila, ali svjesni da je to jedini pravi put kojim nam je ići. Jesmo li se tada uvjerili da mi nismo kao drugi, je li to bila dostatna poruka cijelom svijetu da agresorska zloča nije uništila duh hrvatskoga naroda? Naroda koji se hrabro branio, ali bez mržnje, uspješno odolijevao agresoru, ali bez osvete i bez pokušaja da se ozakoni odmazda. Osjećajući i razumijevajući bol s kojom je tada (i još uvijek) živio naš narod, na povratku u Vatikan Ivan Pavao II. još je jasnije objasnio te svoje riječi: "Naravno da oprostiti ne znači odreći se instrumenata prav-

de u pravnoj državi, koja je dužna progoniti počinitelje zločina. Oprostiti znači oslobođiti srce od želje za osvetom, od osjećaja koji se ne mogu složiti sa civilizacijom ljubavi".

Drugi posjet Ivana Pavla II., nakon završenih ratnih strahota, (1998.), podario je hrvatskom narodu novog blaženika - kardinala Alojzija Stepinca. Svoj posjet Papa je započeo riječima: "Ovaj svoj pohod miloj Hrvatskoj počinjem riječima ljubavi i nade. Neka on pridonese da se zemlja, koja je sastavni dio Europe, izgrađuje na trajnim vrijednostima". Ove riječi nisu slučajno izrečene na samom početku pohoda. Ističući kako je Hrvatska sastavni dio Europe Ivan Pavao II. jasno je pokazao da čita težnje Hrvata i da daje svoju sverdnju potporu u njihovom ostvarenju, a europskoj zajednici poručio da izađe iz svoje ljuštire i prihvati Hrvatsku u zajednicu europskih naroda. Na odlasku iz Hrvatske dodatno je pojasnio svoje riječi s početka pohoda: "Europa je krenula u novi odsjek svog jedinstva i rasta. Da bi radost bila potpuna, nitko ne smije biti zaboravljen na putu koji vodi u europski zajednički dom".

Treći posjet Ivana Pavla II. (2003.) bio je obilježen još jednim darom - proglašenjem blaženom Marije Propetog Isusa Petković, ali i nepobitnom činjenicom koja učvršćuje tvrdnju da nas je Papa osobito volio, jer je svoje jubilarno, stoto putovanje izvan Italije, usmjerio baš u Hrvatsku. Svojom pronicljivošću osjetio je da je baš sada trenutak da u pozitivnom svjetlu skrene pozornost međunarodne zajednice na Hrvatsku, kako bi u njoj prepoznala zemlju i narod koji želi biti dio demokratskog svijeta, no jednak je tako i našem državnom vodstvu poručio da ima još mnogo toga za popraviti. Papa nam je u Dubrovniku rekao: "Zaboravite vlastite probitke i skrbite za zajedničko dobro. Želim vam da baština ljudskih i kršćanskih vrijednosti, što se nagomilala tijekom minulih stoljeća, i dalje uz Božju pomoć i pomoć sv. Vlaha bude najdragocjenije blago puka ove zemlje", u Osijeku: "Nakon teških vremena rata, što je u stanovnicima ovoga kraja ostavio duboke i još uvijek

neizlječene rane, zalaganje za pomirbu, solidarnost i društvenu pravdu zahtjeva hrabrost pojedinača prožetih vjerom, otvorenih bratskoj ljubavi, osjetljivih na obranu dostojarstva osobe stvorene na sliku Božju". "Budite narod nade, budite narod koji moli, budite narod koji vjeruje u Riječ koju nam je dao Bog", poručio je Ivan Pavao II. u Rijeci, dok je u Zadru istaknuo: "Posebno hvala tebi, ljubljeni puče hrvatski, koji si me danonoćno dočekivao raširenih ruku i otvorena srca". Svoj treći pohod zaključio je riječima: "Draga Hrvatska, neka te Bog blagosloví".

Pitat ćete, se možda, u čemu je bila tajna ovako uzvišenog odnosa Ivana Pavla II. i Hrvatske, odakle tako posebno prijateljstvo i neskrivena ljubav? Odgovor je ponudio sam Ivan Pavao II. tijekom drugog posjeta Hrvatskoj kada je rekao: "Same mi od sebe naviru riječi vašeg pjesnika 'Tu brat mi je vsaki/tu doma sam taki...' (D. Domjanić 'Kaj').

I zato, Sveti Oče, Ivane Pavle II., koji si našu malu zemlju učinio većom, počivaj blažen u društvu s blaženim Alojzijem Stepincem i Marijom Propetog Isusa Petković, i u zajedništvu s Nebeskim Ocem kojem si tako vjerno služio. ■

U Slunju predstavljena Studija utjecaja na okoliš za vojno vježbalište "Eugen Kvaternik"

Aktivnosti uz manje streljiva i "virtualnu obuku"

U Slunju je 4. travnja javno predstavljena Studija utjecaja na okoliš ciljanog sadržaja za vojno vježbalište "Eugen Kvaternik" Slunj.

Na predstavljanju su bili predstavnici lokalnih vlasti, predstavnici MORH-a i GSOS-a RH, stručni tim koji je sudjelovao u izradi studije, a u velikom broju odazvalo se i lokalno stanovništvo.

Studiju je izradio Urbanistički institut Hrvatske d.d. u suradnji sa stručnim suradnicima za njezine pojedine dijelove, i to s Rudarsko-geološko-naftnim fakultetom, Državnim hidrometeorološkim zavodom, Agromskim fakultetom, Želimirom Štanhanom, dipl.ing šumarstva za poglavlje biljni i životinjski svijet, Institutom građevinarstva Hrvatske d.d. i Institutom "Ruđer Bošković".

Pomoćnik ministra obrane za mate-

rijalne resurse Ivo Bačić u uvodu je istaknuo važnost vojnog vježbališta "Eugen Kvaternik" za OS, kao i sve ono što Ministarstvo obrane poduzima radi bolje obuke i zaštite tog prostora. Tako je posebice istaknuo uvođenje sustava MILES 2000, te dodao da će se aktivnosti koje će se na vježbalištu odvijati sve više ići u smjeru provedbe "virtualne obuke", s uporabom što manje streljiva, a vježbalište bi se trebao rabiti kao realno okruženje. Još je dodao kako i NATO deklarira da se mora zadovoljiti standard ISO 14 000 koji se odnosi na zaštitu okoliša.

Studiju je detaljno predstavio tim stručnjaka koji je sudjelovao u njezinoj izradi, a naznačni su se upoznali i sa cijekupnom procedurom koja je prethodila izradi studije. Ona je kod nas prvi put izrađena za jedno vojno

vježbalište. Studija je potvrđila dobro stanje tla, vode i zraka, a ocijenilo ju je i Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja koje je potvrdilo da je provedba vojnih vježbi prihvatljiva za okoliš, naravno uz primjenu mjera zaštite i programa praćenja stanja okoliša.

Direktor Urbanističkog instituta mr. Ninoslav Dusper istaknuo je da je studijom obuhvaćen i cijeli niz parametara koje takve studije inače ne proučavaju (stanovništvo, analiza osjetljivosti prostora...), te da je ona mnogo opsežnija od standardnih studija. Nakon predstavljanja, predstavnici lokalnih vlasti i stanovnici Slunja i okolice iznijeli su svoje mišljenje o studiji, kao i o vojnom vježbalištu "Eugen Kvaternik".

Leida PARLOV

Razgovori o Obalnoj straži

Budući ustroj Obalne straže tema je sastanka koji je ovih dana održan u MORH-u. Sastanku su uz ministra obrane Berislava Rončevića i državnog tajnika Matu Rabotega nazočili između ostalih ministar financija Ivan Šuker, državni tajnik MUP-a Ivica Buconjić te državni tajnik za Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvijatka Branko Bačić.

Razgovaralo se ponajviše o tome hoće li buduća Obalna straža biti kakva posebna organizacija ili, pak, zajedničko koordinacijsko tijelo nekoliko ministarstava. Razmijenjena su dosadašnja saznanja te dogovorene buduće aktivnosti radi konačnog donošenja najboljeg modela Obalne straže. M.P.S.

Ukrajinsko izaslanstvo u MORH-u

Ukrajinsko vojno izaslanstvo koje je predvodio Volodymyr Tereščenko, pomoćnik ministra obrane za vojnotehničku suradnju, sastalo se u MORH-u s pomoćnikom ministra obrane za materijalne resurse Ivom Bačićem i načelnikom Službe za razvoj, opremanje i modernizaciju brigadnim generalom Slavenom Zdilarom.

Razgovaralo se o vojnotehničkoj suradnji koja se ponajprije odnosi na remont i modernizaciju helikoptera MI8,

koji je u tijeku, i modernizaciju zrakoplova AN32D, koja je nedavno završena. Tijekom razgovora iskazana je potreba za održavanjem i opskrbom pričuvnim dijelovima helikoptera MI8/MI8 MTK1/MI17 nakon remonta, a predložena je i suradnja na zajedničkom razvoju raket 122 mm povećanog dometa. Ukrajinsko izaslanstvo obišlo je i Zapovjedništvo HRM-a u Splitu.

OJI

Uskrs daleko od doma

U povodu uskršnjih blagdana organizirali smo se maksimalno kako bismo proslavili taj najveći katolički blagdan - dostojanstveno i prepoznatljivo kao što to činimo u domovini. Pripadnice kontingenta napravile su i ukrasile košarice za blagoslov hrane, nabavljeni je šunka i jaja...

Iz Afganistana Robert MIKAC

Zajednička fotografija s talijanskim vojnim biskupom Angelom Bagnascoom

Upovodu uskršnjih blagdana organizirali smo se maksimalno kako bismo proslavili taj najveći katolički blagdan - dostojanstveno i prepoznatljivo kao što to činimo u domovini. Carabinieri, s kojima smo u izvrsnim odnosima, pozvali su nas da im se pridružimo na misi u njihovoj bazi u kampu Invicta. Angelo Bagnasco, talijanski vojni biskup koji je za tu prigodu stigao iz Italije, nakon što je doznao da će misi i slavlju uskrsnuća Isusova u maloj talijanskoj zajednici prisustvovati i Hrvati bio je vrlo oduševljen.

U danima pred blagdan članovi NSE potpore učinili su sve da nas opskrbe svim namirnicama i potreštinama za pravi domaći ugodaj. Pripadnice kontingenta napravile su i ukrasile košarice za blagoslov hrane, nabavljeni je šunka i jaja te je, uz neizostavni roštilj, sve bilo spremno za uskrsno slavlje.

Misa s Talijanima u kampu Invicta

Dan je osvanuo sunčan. Svi pripadnici kontingenta bili su oslo-

bođeni svojih radnih obveza kako bi mogli sudjelovati u slavlju. Tijekom prijepodneva užurbanio su pripremali sve za proslavu. Nosili smo zastavu kontingenta napravljenu u Zagrebu. Bili smo i te kako prepoznatljivi. Formiravši kolonu vozila krenuli smo prema kampu Invicta... Tamo smo se susreli s talijanskim vojnicima koji su također došli na misu. Smjestili smo se u lijevo krilo skromno opremljene dvorane i sa zanimanjem smo pratili popunjavanje prostorije koja je ubrzo postala premala za sve vjernike. Uvodnu propovijed održao je don Gino, vojni kapelan u kampu, pozdravivši sve nazočne a potom je predao služenje mise vojnom biskupu Angelu Bagnascu. Poseban ugodaj na misi davalo je višeglasno pjevanje Talijana popraćeno gitarama i klavirom. Pri završetku mise biskup Angelo Bagnasco je blagoslovio donešenu hranu i svim nazočnim už blagoslov, darovao jednostavnu ogrlicu u obliku drvenog križića da sve nas čuva od nedaća.

Prvi dan proljeća - Nova godina

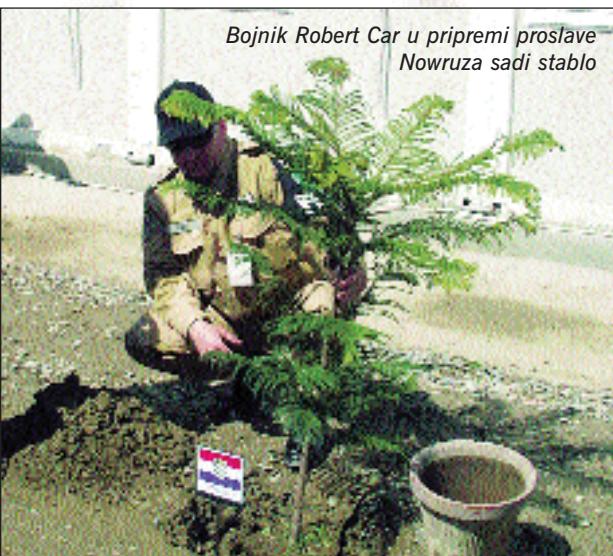
Tjedan dana ranije afghanstansko stanovništvo obilježavalo je njima vrlo važan dan Đ Nowruz, ili Nowrus ili Norooz. To je naziv kojim se označava proslava Nove godine u Afganistanu kao i diljem središnje Azije. Riječ "Nowruz" znači "novi dan" i označava festival proslave početka solarne godine u nekoliko nacionalnih kalendara. U svojoj biti Nowruz festival slavi buđenje prirodnog života. To buđenje simbolizira pobjedu dobra pro-

tiv zlih sila tame koje utjelovljuje zima. To je vrijeme proslave i nade kojim Afganistanci označavaju početak proljeća i mole za uspješnu godinu. Nowruz je razdoblje veselja, kada ljudi oblače novu odjeću i idu na obiteljske izlete u prirodu, odlaze na koncerte, zabave i druge društvene prigode.

Nowruz proslava je 21. ožujka, prvog dana proljeća, i službeni je praznik obilježen javnim proslavama cijele nacije. Središte Nowruz proslave bilo je u Mazar-e-Sharifu, gdje se oko Ziarat-e Sakhi džamije okupilo više od milijun Afganistana. Uz Karte Sakhi džamiju u Kabulu to su dva najpoznatija mjesta obilježavanja Nove godine u Afganistanu. Uz okupljanje u nekoliko džamija u različitim dijelovima Kabula, središnje okupljanje bilo je na Olimpijskom stadionu, gdje je održana smotra folklora i raznih djelatnosti iz života Afganistanaca.

Dan proslave Nowruza obilježen je sadnjom mlađih stabala i u HQ ISAF-a sudjelovali su svi predstavnici nacija uključenih u misiju ISAF. Čast da u ime 5. HRV CON-a zasadi stablo imao je bojnik Robert Car kao NSR (National Senior Representativ) u HQ ISAF General Ethem Erdagi zapovjednik ISAF-a održao je prigodni govor u kojem je istaknuo da je u ovoj zemlji lako napraviti zidove kuća i da je za to potrebno godinu dana, no da bi se vratio život potrebno je vrijeme kao što je mlađom stablu potrebno više od desetak godina da se potpuno razvije. Primjerom sadnje stabala željelo se pokazati da ovom narodu nije potrebna trenutačna pomoć već treba težiti instrumentima kojima će se omogućiti da se sami Afganistanici razviju. ■

Bojnik Robert Car u pripremi proslave Nowruza sadi stablo

Indija - sudar nadnaravno lijepog i nezamislivo tužnog

Tamnopute sitne žene s juga u kojima je nadnaravna snaga, odjevene u živopisne haljine i s nakitom na ručnim i nožnim zglobovima, zajedno sa svojim muževima i očevima razbijaju i usitnjavaju gromade kamena. Cijeli dan neprekidnog mukotrpog fizičkog rada svakom će muškarcu donijeti 125, a svakoj ženi 100 indijskih rupija ili trinaest kuna dnevno. I ništa neće izbrisati osmijeh s njihovog lica...

Iz Indije Davor ČULJAK

Indija je sudar nadnaravno lijepog i nezamislivo tužnog. Previše je Indijaca da bi ih mnogo moglo biti bogatih. Velika je Indija pa nije ni mnogo kad kažeš da je u njoj stotine milijuna siromašnih. Indija je milijardi i nešto milijuna ljudi koji su sigurno hindusi, muslimani, kršćani, budisti, sikhi, jaini ili parsi. Indija je zemlja u kojoj jasno možeš razaznati tko je tko. Indija je država u kojoj živi 82 % hindusa, a čiji je predsjednik musliman. Premijer zemlje u kojoj manje od 2 % stanovništva čine sikhi, je sikh. I na čelu indijske vojske je sikh.

Shivin rođendan

Ožujak u Indiji je u znaku Shiva rođendana. U okićenim prostorima uz svetišta, ograđenim raznobojnim platnima, na indijskoj zemlji, prekrivenih nogu, sjede stonovnici Indije svih vjera, jedu slatkou rižu i slave Boga koji je Obiteljski Čovjek, Darovatelj i Spasitelj. Indija u ožujku 2005. je tri "test" meča i šest "one day" kriket mečeva protiv Pakistana. Mečeva za koje se živi. Indija u ožujku 2005. je "Dhoom Dhoom" i "Maahi Ve" s lijepim raspevanim ženama, gotovo potpuno nagim. Ali samo na spotovima. Indija u ožujku 2005. je žestoka novinska polemika oko oskudne odjeće teniske zvijezde Sanie Mirze, zbog koje kažu, roditelji većine bogatih djevočica ne dopuštaju svojim kćerima da se bave tenisom. Indija u ožujku 2005. je osamdesetrogodišnji B. A. Rao, fizička reinkarnacija svoga idola, koji sa sljedbenicima bosonog pješači 385 kilometara sjećajući se povjesnog Gandhijevog marša od prije točno 75 godina. Indija u ožujku

2005. je stotine mrtvih na sjeveru koje su odnijele snježne lavine i odroni zemlje. Indija u ožujku 2005. su nesnosne vrućine na jugu.

Rad na cesti za 13 kuna dnevno

Po tko zna koji put vozim se prema granici do koje se, koliko god žurio, iz Jammua uvijek stiže za jedan sat. Na izlazu iz grada Mahatmin spome-

besplatan let za Srinagar do kojeg je put blokirani, i svi pokušavaju biti u avionu za koji još nitko nije dobio kartu. Stajemo malo dalje ispred stotinjak metara dugačkog betonskog mosta koji je toliko uzak da se po njemu promet može prometovati jedva i u jednom smjeru. Kraj nas prolazi pogrebna povorka hindusa koji svog pokojnika, umotanog u tkaninu nose na ramenima. Dolje ispod mosta, između pilane i škole, prostrana je livada na kojoj djeca igraju kriket. Teče tuda i potok koji se zove rijeka, a gotovo nikada nije rijeka. Vode Kašmira kao da su se dogovorile da sve teku na pakistsku stranu. U toj rijeci vozači, zadignutih nogavica, Peru svoje autobuse i kamione. Malo niže, s druge strane mosta, vlasnici buffala kupaju svoje mezmice, a žene peru rublje. Desetak metara od zgarišta na kojem će pogrebna povorka spaliti zemaljske ostatke svog pokojnika i pepeo baciti u vodu koja će ga odnijeti drugim vodama i moru.

Kolona kreće. Cijele obitelji popravljaju put kojim prolazimo. Tamnopute sitne žene s juga u kojima je nadnaravna snaga, odjevene u živopisne haljine i s nakitom na ručnim i nožnim zglobovima, zajedno sa svojim muževima i očevima razbijaju i usitnjavaju gromade kamena. Njihova djeca se igraju pored puta gdje stariji u metalnim buradima na vatri mijешaju katran i pjesak. Cijeli dan neprekidnog mukotrpog fizičkog rada svakom će muškarцу donijeti 125, a svakoj ženi 100 indijskih rupija ili trinaest kuna dnevno. I ništa neće izbrisati osmijeh s njihovog lica. Kako ne biti sretan kad toliki nemaju posao u ovoj zemlji. ■

nik, koji je izdignut tako da ga od bezbroj automobila, autobusa, traktora, rikši, motora, bicikla i konjskih zaprega, možeš vidjeti kako s prebačenim sarijem i štapom, onako mršav, korača u slobodu. Po cesti leže svete krave blagog pogleda koje se ne obaziru na zaglušujuću buku motora i sirenina, drogirane ispušnim plinovima raznovrsnih prometala i njihovih vlasnika. Prodavači voća guraju svoja kolica između parkiranih autobusa čelavih guma i raspadanih karoserija iz kojih vire stotine glava i izbačenih laktova, nudeći putnicima svoje grožđe, narancje, kriške kokosa i papaje. Pred ulazom u zračnu luku promet iz suprotnog smjera ne mrda, zaustavljen masom ljudi koja čeka da ih aerodromsko osiguranje propusti unutra. Indijska je vojska osigurala prvi

Dan velikog čišćenja

Svaki od promatrača, smješten je u svoju sobu koju je obvezan sam održavati čistom. Velika odgovornost za higijenu i urednost pada svakodnevno na dvojicu službujućih časnika, koji imaju zadaću očistiti i urediti te dezinficirati sve zajedničke prostorije. Jedan dan u tjednu i to subotu, na našem TS-u rezerviran je za takozvani M dan - dan za veliko čišćenje i uređenje službenih vozila i prostorija

Svakodnevna borba s pijeskom

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Afrički kontinent, generalno gledajući, izvor je velikog broja bolesti, posebno zbog nedostatka elementarnih higijenskih uvjeta na koje smo navikli. Iako na području misije MINURSO nema zabilježenih slučajeva trovanja i zaraza, preventivne mjere se provode svakodnevno kako bi takvo stanje i dalje ostalo. Zbog sprečavanja zaraza, svi pripadnici misije, cijapljeni su u svojim matičnim državama, ali i nakon dolaska u misiju cijepi se kod stručnog tima KMU (*Korean medical unit*). Osobna higijena, samo je dio preventivnih mjera koje se provode na svim TS-a i zapovjedništвima sektora i misije.

"M" dan

Svaki od promatrača, smješten je u svoju sobu koju je obvezan sam održavati čistom. One su naš dom i

opskrbljuje svim potrebnim sredstvima da bi sve prostorije bile nedodirljive za razne insekte, ali i za zmije i škorpione, kojih u pustinji ne nedostaje. Velika odgovornost za higijenu i urednost pada svakodnevno na dvojicu službujućih časnika, koji osim onih propisanih zadaća oko održavanja radioveza, uskladišavanja rada ophodnji, praćenja vremenskih uvjeta, imaju zadaću očistiti i urediti te dezinficirati sve zajedničke prostorije, kao što su hodnici u spavaonicama, wc-i, tuševi, prostoriju za pranje odjeće i naravno prostorije službujućih časnika.

Jedan dan u tjednu i to subotu, na našem TS-u rezerviran je za takozvani M (*maintenance day*) dan - dan za veliko čišćenje i uređenje službenih vozila, ali i prostorija. U skladu s tjednim rasporedom, svaki od promatrača koji se toga dana ne

nalazi na nekoj od dužnosti, zadužen je za jedno od službenih vozila UN-a, koje mora temeljito očistiti i urediti te prekontrolirati svu predviđenu opremu. To je ujedno i izvanredna prilika da se nauči nešto više o vozilima, njihovim prednostima, namama i načinu funkcioniranja u pustinjskim uvjetima. Nažalost, nedavno smo imali priliku vidjeti kako je, zbog lošeg održavanja vozila, tijekom opodnje došlo do otpadanja jednog kotača, pri brzini od 80 km/sat. Samo je prisjećnost vozača pomogla da posljedice ne budu tragediјne. Svetlo pravilo koje smo svi

ovdje prihvatali je da nam samo ispravno vozilo može spasiti život, a njegova ispravnost ovisi ponajviše o nama samima.

Borba s pijeskom

No, subotom se uređuju i ostale prostorije kampa, ali i sam kamp. S obzirom na to da smo jedan od TS-ova koji se nalazi duboko u Sahari, borba s pijeskom postaje naša svakodnevica, posebno u toplim proljetnim i ljetnim mjesecima kada su pješčane oluje normalna pojava. Da bi se ovdje moglo normalno raditi i živjeti, redovito čistimo i kamp od naslaga pijeska koje se nagomilaju tijekom tjedna. Ponekad je dovoljno nekoliko dana pješčanih oluja pa da pojedini dijelovi TS-a budu potpuno zatrpani. Za takvo čišćenje, nužan je timski rad bez kojeg mnogo stvari ne bi bilo moguće.

Redovito se čiste i uređuju i tankovi za vodu kojom se inače koristimo za pranje odjeće i tuširanje. To, zbog slanosti nije pitka voda, pa nam za piće dopremaju flaširanu vodu iz Laayounea. Da bi se jedan takav tank održao urednim potrebno ga je čistiti svaka tri mjeseca zbog nagomilanih algi unutar njega, i to na temperaturi unutar tanka i do 50 stupnjeva. Jedna od nama najvažnijih prostorija je kuhinja, za čiju se čistoću i urednost brinu pripadnici FPOL-a koji nam ujedno i pripremaju dnevne obroke. Mada njihovi kriteriji o čistoći i urednosti baš i nisu ravni našima, trudimo se usmjeriti ih kako bi i čistoća kuhinje bila na zadovoljavajućoj razini. Nakon jednog takvog dana, svi pripadnici TS-a bolje se osjećaju. ■

Za čistoću kuhinje brinu pripadnici FPOL-a koji ujedno i pripremaju obroke

jedino mjesto u koje možemo pobjeći kada nam je svega dosta. Potrebno je također pratiti i pridržavati se uputa časnika za higijenu koji nas

nja jednog kotača, pri brzini od 80 km/sat. Samo je prisjećnost vozača pomogla da posljedice ne budu tragediјne. Svetlo pravilo koje smo svi

Uskrs na Plitvicama 1991.

Pamtimo svoju povijest...

Plitvice su na neki način ujedinile u sebi sve dotadašnje akcije specijalne policije, u Pakracu, Glini, Petrinji, Jasenovcu, Karlovcu... a pogibija Josipa Jovića, prve hrvatske žrtve daje joj iznimnu važnost. Taj isječak novije hrvatske povijesti nagovijestio je da će bitka za hrvatsku slobodu i samostalnost biti teška i krvava. Upravo će taj događaj ostati zabilježen u našoj povijesti kao Krvavi Uskrs. Stoga, ako ne naučimo dobro tu svoju povijest, mogla bi nam se ponoviti, ako na nju ne podsjećamo, zaboraviti čemo je, ako ju zaboravimo, kao da je nismo ni imali...

Vesna PINTARIĆ

Burna politička previranja, mitinci o navodnoj ugroženosti, koji su pozivali na rat, pokušaji uvođenja izvanrednog stanja, podmetnute eksplozije, prijetnje i neistine, balvani i strah, navještaj rata i nasilja..., bio je tek dio hrvatske stvarnosti početkom 1991. Mlade hrvatske oružane snage, koje su tada nastajale u Ministarstvu unutrašnjih poslova, jer je tada to bila jedina legalna mogućnost, kao najbolje i najorganizirane specijalne postrojbe tadašnjeg MUP-a, pokušavaju se tome suprotstaviti.

Nakon slamanja oružane pobune u Pakracu prvih dana ožujka i vraćanja policijske postaje pod hrvatsku nadležnost, događaju se Plitvice. Akciji hrvatskih specijalnih postrojbi pretodi 25. ožujka "miting istine" na Plitvicama, u organizaciji srpskih ekstremista, na kojem se zahtjevalo da Nacionalni park Plitvička jezera ostane u sklopu tzv. SAO Krajine. Dan kasnije skupština općine Titova Korenica donosi nezakonitu odluku o smjeni rukovodstva Nacionalnog parka. Na područje Plitvica stiže pun autobus Martićevih milicajaca iz Knina i smješta se u privatnim kućama u Ti-

tovoj Korenici, kako bi onemogućili prosvjed djelatnika poduzeća. Milan Martić zabranjuje tamošnjim policajcima održavanje bilo kakvih službenih veza s MUP-om RH i Policijskom upravom u Gospiću. Petnaestak naoružanih kninskih milicajaca upada u upravnu zgradu Nacionalnog parka kako bi provelo odluku skupštine općine Titova Korenica o pripojenju poduzeća tzv. Krajini. U plitvičkom naselju Mukinje ekstremisti bacaju eksploziv na privatnu kuću. Na koranskom mostu osvanula je zastava tzv. SAO Krajine... U to se vrijeme na Plitvicama odmaralo nekoliko desetaka domaćih i stranih gostiju, još ne sluteći kako će im taj Uskrs po mnogo čemu biti nezaboravan.

Zasjeda i pogibija Josipa Jovića

Spomenuti događaji zahtjevali su neodložnu intervenciju hrvatskih redarstvenih snaga kako bi se uspostavio red i mir na tom području. Nekoliko stotina pripadnika specijalne postrojbe MUP-a Rakitje, kojom je zapovijedao današnji načelnik GSOS-a RH general zborna Josip Lukić, specijalne postrojbe MUP-a

Kumrovec te antiterorističke jedinice Lučko krenulo je noć uoči Usksra put Plitvica. U ranim jutarnjim satima 31. ožujka, na glavnom pravcu kretanja, kolona vozila s hrvatskim specijalcima napadnuta je iz zasjede na glavnoj prometnici nedaleko od plitvičkih hotela i pratećih objekata. Na kolonu je otvorena vatra iz okoline šume, u autobus pun hrvatskih redarstvenika uletjela je tromblonska mina, na sreću neizvučenog osigurača, te nije eksplodirala. Munjeviti izlazak iz vozila, zalijeganje uz cestu, otvaranje vatre u pravcu iz kojeg je pucano, napredovanje po dubokom snijegu koji je tog Usksra okovao Plitvice.... Sukob je potrajao nekoliko sati tog prijepodneva, a pobunjenici su bili prisiljeni povlačiti se. Prema policijskim izvješćima uhićeno je devet ekstremista, među njima i Goran Hadžić, član Glavnog odbora SDS-a i Borivoje Savić, tajnik Izvršnog odbora SDS-a Vukovara. U novinskim isjećcima iz tog vremena stoji da su baš krenuli na sastanak u Titovu Korenicu. S magnumom 357 za pojaci! Njih se sprovodi do Slunja, gdje je nastavljena kriminalistička obrada.

Iako je akcija u potpunosti uspjela i na Plitvicama je uspostavljen red, ostat će upamćena po prvoj hrvatskoj žrtvi, naime, poginuo je prvi hrvatski policajac Josip Jović, a sedam pripadnika specijalne policije je ranjeno. Prema riječima suboraca, Jović je bio najistureniji u napadu, pucao je u smjeru pošte. Iako je na sebi imao pancirku, netko od terorista ga je pogodio u nezaštićeni dio tijela. Kola hitne pomoći stigla su u trenu, a nakon dužeg čekanja ukrcan je u sanitetski vojni helikopter još uvijek dajući znakove života. No, preminuo je na putu do bolnice. Dvadesetdvo godišnji Josip Jović bio je prva hrvatska žrtva u Domovinskom ratu.

JNA scenarij

Kao što će to biti redoviti scenarij u sukobima koji su uslijedili kasnije, dok se otvoreno nije stavila na stranu

onih koje je do tada zapravo cijelo vrijeme pokušavala zaštiti, JNA je s više transporteru, oklopnjaka i tenkova stigla na Plitvice, kako bi osigurala prekid vatre i ostala nadzirati sve važnije prilaze. Hrvatskim je snaga postavila ultimatum da napuste Plitvice. Kako je takav zahtjev energično odbijen, došlo je do pregovora zapovjednika snaga MUP-a i JNA te je odlučeno da pripadnici specijalne policije MUP-a na Plitvicama uspostave policijsku postaju, koja je stavljena pod nadležnost PU Gospić te nakon njezina uspostavljanja 2. travnja napuštaju područje parka. Hoteli u nacionalnom parku su zatvoreni, a JNA je ostala na položajima na koje je stigla 31. ožujka.

Iako je akcija specijalnih postrojbi MUP-a na Plitvicama bila ograničenog karaktera, a u ukupnosti svih kasnijih događanja, plitvički je doga-

đaj bio relativno malen opsegom, bila je to prva takva akcija, nadasve uspješna, koja svojim pozitivnim učincima daleko nadilazi svoju važnost u smislu oružane akcije. Plitvice su, reći će njezin tadašnji zapovjednik Lucić, na neki način ujedinile u sebi i sve ostale dotadašnje akcije specijalne policije, u Pakracu, Glini, Petrinji, Jasenovcu, Karlovcu... a pogibija Josipa Jovića prve hrvatske žrtve tu na Plitvicama daje joj iznimnu važnost.

Taj isječak novije hrvatske povijesti nagovjestio je da će bitka za hrvatsku slobodu i samostalnost biti teška i krvava. Kasnija događanja to će i potvrditi. Upravo će ovaj događaj ostati zabilježen u našoj povijesti kao Krvavi Uskrs. Stoga, ako ne naučimo dobro svoju povijest, mogla bi nam se ponoviti, ako na nju ne podsjećamo, zaboraviti čemo je, ako ju zaboravimo, kao da je nismo ni imali... ■

■ Na spomen-obilježje Josipu Joviću vijenac u ime predsjednika RH položio je general zbora Josip Lucić

Obilježena 14. obljetnica pogibije Josipa Jovića

Pod visokim pokroviteljstvom potpredsjednice Vlade RH i ministricе hrvatskih branitelja, obitelji i međugeneracijske solidarnosti Jadranske Kosor na Plitvicama je 2. travnja obilježena 14. obljetnica pogibije prvog hrvatskog redarstvenika Josipa Jovića.

Ove godine, razliku od nekih prijašnjih, na obiljetnici su se na istom mjestu i istoga datuma okupila državna izaslanstva, predstavnici MUP-a, MORH-a i GS-a, predstavnici udruge proizašlih iz Domovinskog rata, HIDR-e, bivši pripadnici postrojbi koje su sudjelovale u akciji te članovi obitelji poginulih branitelja.

U ime obitelji Jović skup je nazočila majka Marija položivši vijenac i zapalivši svijeću na mjestu sinove pogibije. Vijence su položili u ime Predsjednika RH načelnik GS-a general zbora Josip Lucić, u ime Hrvatskog sabora dr. Darko Mlinarić, potpredsjednica Vlade

Snimio Ivica MATOŠEVIĆ

Jadranka Kosor, ministar obrane Berislav Rončević, državni tajnik MUP-a Ivica Bucnović te predstavnici udruge.

Uz zaziv Duha Svetoga i božjeg blagoslova za prvu palu žrtvu za slobodu Hrvatske Josipa Jovića, kao i za sve poginule branitelje molitvu je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac.

I. M.

Odjel za ekshumacije ZzL-a

Jedini u teškom i odgovornom poslu

U Zapovjedništvu za logistiku Glavnog stožera oružanih snaga Republike Hrvatske djeluje jedan javnosti manje poznat odjel, koji se bavi iznimno osjetljivim poslovima, Odjel za ekshumacije. To je jedan od najtežih poslova koji ti djelatnici rade samozatajno, bez obzira na sve poteškoće

Eduard MILIČEVIĆ

Odjel za ekshumacije nije postojao u prvobitnom obliku, naime, postojaо je odjel i odsek za poginule od 1991. godine, dakle, od samog početka Domovinskog rata. Tijekom rata je prerastao u Odjel za poginule i bavio se prevoženjem poginulih hrvatskih branitelja diljem Lijepa naše.

Svoj su posao obavljali iz domoljublja i vrlo profesionalno. Odjel je postojao u sklopu Uprave za skrb MORH-a. Prestankom djelovanja Uprave za skrb, krajem 1997. godine, Odjel za ekshumacije ostaje u MORH-u. Provodio je zadaće u suradnji s vladinim Uredom za zatočene i nestale a u svezi s iskopom, ekshumacijom pojedinačnih i masovnih grobnica, te prijevozom posmrtnih ostataka identificiranih poginulih hrvatskih branitelja diljem Hrvatske.

Samo šestero djelatnika u Odjelu

Moramo istaknuti da to je jedan od najtežih poslova koji ti djelatnici rade samozatajno, bez obzira na sve poteškoće. Odjel je iz Uprave za skrb prešao u Službu za graditeljstvo, a od 2001. godine je pri ZzL-u, gdje je u skladu sa sporazumom između MORH-a i MOBMS-a, a na nalog pomoćnika ministra pukovnika Ivana Gruića. Odjel provodi sve zadaće oko ekshumacija i prijevoza

Identifikaciju obavljaju stručni djelatnici (liječnici i patolozi) iz ustanova za identifikaciju

posmrtnih ostataka hrvatskih branitelja i civila.

Što se tiče broja djelatnika, nakon operacije Bljesak i Oluja, tj. nakon ekshumacija prvi masovnih grobniča, u Odjelu je radio 30-ero ljudi, a sada, prije svega zbog iznimno teških uvjeta rada, radi samo 6-ero ljudi. Hrvatska vojska mora u svom sastavu imati i taj segment, prema standardima koji vrijede i na Zapadu.

Ekshumacija se odvija u nekoliko faza. Nakon što se dobije pismeni nalog Uprave za zatočene i nestale, koja je u sastavu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti (MOBMS), obavljuju pripreme za odlazak na teren, na točno određenu lokaciju. Pripreme uključuju: pripremu djelatnika, koja se prije svega odnosi na specifičnu psihofizičku pripremu (primjerice, ekshumacije iz bunara, jama i sl., što uključuje posebne vještine i specifičnu opremu), te pripremu vozila i materijalno-tehničkih sredstava za izvršavanje zadaća. Nakon ekshumacije posmrtnih ostataka, oni se prevoze u ustanovu za identifikaciju, ovisno o području ekshumacije: u Zagrebu i u Osijeku. Sljedeća faza je priprema posmrtnih ostataka za identifikaciju koji se nalaze u zajedničkim grobnicama. Identifikaciju obavljaju stručni djelatnici (liječnici i patolozi) iz ustanova za identifikaciju.

Nakon obavljene identifikacije, po nalogu Uprave za zatočene i nestale, obavlja se prijevoz posmrtnih ostataka hrvatskih branitelja i civila do mjesta ukopa.

Odje za ekshumacije, osim svojih temeljnih zadaća (ekshumacije, identifikacije, prijevoza identificiranih posmrtnih ostataka hrvatskih branitelja i civila do mjesta ukopa), po novom Ustroju ima i zadaću or-

ganizacije i provedbe svih poslova oko prijevoza i pokopa umrlih priпадnika OSRH.

Rad u otežanim uvjetima

Treba istaknuti vrlo otežane uvjete rada djelatnika prilikom provedbe zadaća iz djelokruga rada Odjela za ekshumacije, a to je opasnost od mogućih zaraza zbog prirode posla (bez obzira na uporabu zaštitne opreme), rad na područjima zagađenim minsko-eksplozivnim sredstvima, gdje su, unatoč obveznoj nadležnosti pirotehničara, podložni stalnom i povećanom riziku te imaju učestalo produženo radno vrijeme, dugotrajna putovanja, različite uvjete smještaja na terenu, rad u bunarima, te rad u ekstremnim vremenskim uvjetima.

Neadekvatna novčana naknada za ovaj specifičan posao, koji se obavlja u vrlo teškim uvjetima rada, razlog je nedovoljnog broja djelatnika u Odjelu.

Djelatnici prilikom prijevoza obavljaju i sljedeće: nakon identifikacije u Zagrebu i Osijeku, posmrtni ostaci spremaju se u pogrebnu opremu te ih se prevozi do mjesta ukopa.

Potrebno je istaknuti da Odjel za ekshumacije, kao organizacijska cjelina, jedini obavlja taj težak i odgovoran posao na razini države, a po nalogu MOBMS-a, Uprave za zatočene i nestale, te da je unatoč poteškoćama sve zadaće provodio profesionalno i besprijekorno, za što zasluguje svaku pohvalu. ■

U slučaju dobivanja informacija o mjestima pogibije hrvatskih branitelja i civila, broj telefona za sve anonimne dojave o nestalim osobama i mjestima masovnih i pojedinačnih grobnica jest: 062/111-111.

Inspekcija francuskih OS u ZHKoV-u

U službenom inspekcijskom posjetu Zapovjedništvu HKoV-a u Karlovcu bila je 30. ožujka skupina časnika OS-a Republike Francuske.

Inspeksijski tim francuskih časnika predvodio je bojnik Zwilling Marc. Pukovnik Marijan Jozić, iz službe za nadzor

naoružanja MORH-a, pratio je francuski vojni tim inspektora.

Načelnik stožera ZHKoV-a brigadni general Dragutin Reperc upoznao je goste s radom i djelovanjem Zapovjedništva. Francuski inspektorji zanimali su se za naoružanje i opremu kojom OS raspolaže. Francuski inspekcijski tim obišao je 1. gardijsku brigadu te vojni poligon "Eugen Kvaternik" u Slunju. U poslijepodnevnim satima inspektori OS-a Republike Francuske vojnim helikopterom OSRH proveli su nadzor i pregled postrojbi na području Zadra i Knina, pri čemu su obišli i postrojbe 4. gardijske brigade.

Tekst i snimke I. M.

Trčanje u vojski

Trčanje nema pravila i ograničenja. Trčanjem se možete baviti radi dobrog raspoloženja, sagorijevanja viška kalorija, stabiliziranja tjelesne težine, omogućavanja tijelu da se poboljša protok krvi i kisika do mišića koji rade i donose pozitivne promjene mišićnoj sposobnosti da proizvede energiju, pomaže pri sprečavanju srčanog udara, smanjenju mentalnih i tjelesnih napetosti. Trčati morate pravilno. To ne znači kopirati drugoga, nego razmišljati o osnovnim tehnikama i naučiti ih, a zatim ih primijeniti. Stoga će poneki vojnici trebati instrukcije, kako bi svoju sposobnost trčanja poboljšali.

Navedeni stil trčanja bio bi poželjan za svakog vojnika. Trčati treba s pete na prste (gotovo cijelim stopalom), a unutarnji rub stopala postavljate duž zamišljene ravne crte. Takav će položaj stopala omogućiti pravilan položaj koljena i stopala te ravnomjeren raspored težine po cijelom stopalu (prilikom sprinta ili trčanja užbrdo, prirodno ćete postaviti na tlo prvo prednji dio stopala). Ručni zglobovi trebaju prirodno slijediti pokrete ruku. Prste opusite i malo ih savijte. Ne stiskajte šake.

Tehnika trčanja

Rukama održavajte ravnotežu da biste energiju usmjerili prema naprijed. Savijte ih pod kutom od 90%, a podlaktice neka budu gotovo paralelne s tlom. U krajnjem stražnjem položaju šaka ne bi smjela ići previše iza kuka. U prednjem dijelu pokreta podlaktice će se kretati malo prema suprotnoj strani, ali ne bi smjeli prijeći središnju liniju tijela. Pokreti u stranu i njihanje tijela samo troše energiju i otežavaju trčanje. Potrebno je biti ekonomičan.

Dužina koraka ovisit će o brzini trčanja. Pri bržem trčanju korak je duži, a kod sporijeg, kraći. Visina podizanja koljena, također ovisi o brzini trčanja, što brže trčite više podižete koljena i obrnuto.

Ako se osjeti napetost u vrhu ramena, to znači da se gubi ritam trčanja, što uzrokuje otežano disanje jer kada su ramena opuštena, mišići prsnog koša su manje napeti, što omogućuje slobodnije disanje.

Trčati treba prema osjećaju, a svakog dana prije trčanja istegnite se, nakon istezanja polako se zagrijite. Zagrijavanje podrazumijeva trčanje laganim tempom - jogging, potrebitno je mišićima dati vremena da se zagriju, a srcu vremena da se prilagodi za veće opterećenje. Joggiranje bi trebalo trajati otprilike 10 minuta. Na kraju svakog treninga vojnici se moraju rastrčati (sedam minuta joggiranja), nikako dopustiti vojnicima da završavaju trening sprintajući, jer je to vrlo opasno za srce, koje za vrijeme trčanja radi ubrzanim ritmom. Rastrčavanje na kraju svakog treninga trčanja omogućit će polagani oporavak srca i povratak na normalan broj otkucaja.

U učenje tehnike trčanja vojnici moraju biti pravodobno upoznati s mogućnošću ozljedivanja i načinu kako da izbjegnu moguće ozljede. Svakako je važno da trening trčanja bude dobro isprogramiran, kako bi svaki vojnik izbjegao moguće ozljede, stoga je nužno da faze oporavka između serija trčanja budu pravilno raspoređene. Na temelju statističkih pokazatelja, dobro uvježban vojnik može trčati 5-6 puta tjedno. Vojnici danas najčešće trče onim tempom koji im zadaje vođa tjelevježbe. Zapovjednici često koriste trčanje cijele postrojbe kako bi poboljšali zajedništvo postrojbe i razinu tjelesne spremnosti, što je prihvatljivo. No postoje razlike između pojedinaca-vojnika, poneki vojnici će se zadovoljiti tim tempom, nekima će taj tempo biti pretežak, a nekima pak prelagan, zato je od velike važnosti da se pokuša različitim vježbama, različite težine, utjecati na povećanje njihove tjelesne spremnosti.

Sandra VRANEKOVIĆ

Započeo tečaj topničkih motritelja

U 16. topničko-raketnoj brigadi 21. ožujka započeo je tečaj prednjih motritelja.

Budući prednji motritelji, pripadnici uglavnom gardijskih brigada, njih dvadesetšestero, tri će

se tjedna obučavati pod budnim okom zapovjednika tečaja poručnika Luke Gala. Cijeli sustav obuke bit će testiran nakon tečaja TBR "Prednji motritelji 05". Cilj izvedbe TBG-a je provesti završni ispit svih polaznika te izvedbu posrednih gađanja topničkim vodom po NATO standardima i procedurama kao i rad prednjih motritelja za VtP satnije. Ovo je već četvrti tečaj koji se održava u brigadi radi dostizanja standarda i kompatibilnosti s NATO standardima te postizanja boljih rezultata u obuci.

OJI

Bjelovarska 16. trbr u središtu sporta

U organizaciji atletskog kluba "Borik" iz Bjelovara te bjelovarske 16. trbr sredinom ožujka započelo je poznato natjecanje pod nazivom Bjelovarska cross liga.

Cross natjecanje potrajat će do 15. rujna, a održavat će se četvrtkom na prostorima poligona "Lepirac". Staza duga 6 km izazov je svim natjecateljima. Logistički oslonac natjecateljima je 16. trbr iz koje sudjeluje velik broj natjecatelja od ročnika do dočasnika i časnika. Nastupa se na vlastitu odgovornost, a samo

najspremniji će stići do kraja.

Među kandidatima za najspremnije su i tri pripadnika brigade: prč. Dražen Henc, nnr. Mladen Tabacák i V/N Goran Iličić. Dugi niz godina oni se bave sportom, od trčanja do bicikлизma i alpinizma. Pripremaju se i za tradicionalnu utrku na Velebitu, koja će se održati pod nazivom "Pustolovna utrka", a bit će duga oko 30-50 km. Na toj zahtjevnoj i teškoj stazi naše će pripadnike dočekati niz prepreka koje će trebati svladati.

OJI

Pakistanski POVRS za Maleziju

MALEZIJA je uvela u naoružanje oklopni transporter Armoured Combat Vehicle (ACV) 300 opremljen protuoklopnim vođenim raketnim sustavom (POVRS) Baktar Shikan pakistanske proizvodnje.

Oklopni transporter ACV 300 proizvodi turska tvrtka FNSS Savunma Sistemleri. Brojka 300 u oznaci odnosi se na snagu u KS motora Detroit Diesel 6V-53T koji pokreće ACV 300. Inače, Malezija je još 2000. naručila 211 ACV-a 300 u 10 različitih konfiguracija. Isporuka posljednjih vozila okončana je potkraj prošle godine.

Između tih 10 inačica je i ona opremljena pakistanskim POVRS-om, postavljenim na postolje koje se može potpuno uvući u tijelo transportera kad nije u uporabi. Lanser se može skinuti s vozila i montirati na standardni tronožac te rabiti kao prijenosni POVRS. Transporter je opremljen i strojnicom kalibra 7,62 mm i bacačima dimnih projektila kalibra 76 mm.

Baktar Shikan je ustvari pakistanska inačica kineskog POVRS-a Red

Arrow 8. Riječ je o sustavu druge generacije sa SACLOS vođenjem (poluautomatsko vođenje po crti ciljanja - operater drži ciljnik na meti, a automatika sustava samostalno upravlja projektilom kako bi stalno bio na ciljnoj crti) preko žice koju projektil odmotava iz sebe tijekom leta.

Izvorni kineski sustav ima domet od 3000 m i opremljen je jednostrukom kumulativnom bojnom glavom. Nedavno su predstavljene nove inačice projektila, s tandemskom bojnom glavom i inačica s poveća-

nim dometom na 3500 m. U ovom trenutku nije jasno jesu li ta poboljšanja dostupna i kod pakistanske inačice. Inače, POVRS Baktar Shikan proizvodi pakistanski Institut za industrijske kontrolne sustave poznatiji pod starim imenom: Istraživački laboratorij dr. A Q Khan. Riječ je o istom onom dr. Khanu koji je prošle godine bio u središtu skandala u vezi s prodajom elemenata atomske tehnologije sumnjivim kupcima.

M. PETROVIĆ

Predstavljen prvi južnokorejski F-15K

NAKON prvog probnog leta koji je izведен 3. ožujka, u tvornici Boeing 16. ožujka na prigodnoj svečanosti pred brojnih gostima predstavljen je prvi producijski primjerak novog južnokorejskog borbenog aviona F-15K.

Riječ je o jednom od trenutačno najboljih višenamjenskih borbenih aviona na svijetu, odnosno o dosad

najnaprednijoj inačici aviona F-15. Južnokorejski F-15K može postići maksimalnu brzinu od 2,3 M, a može ponijeti ukupno 10 430 kg „korisnog tereta“. Od ostalih odlika aviona treba istaknuti General Electricov motor F110-GE-129, radar APG-63(V)1, Helmet-Mounted Cueing System (JHMCS), napredni infracrveni senzor za otkrivanje i

praćenje ciljeva, navigacijski i ciljnički sustav treće generacije te novi sustav za upravljanje naoružanjem. Od ubojnih sredstava moći će uz razne inačice gravitacijski i laserski navođenih bombi nositi i projektile zrak-zemlja JDAM, Harpoon block II, Standoff Land Attack Missile-Expanded Response (SLAM-ER), odnosno projektile zrak-zrak AMRAAM AIM-120C/D, i AIM -9X Sidewinder.

Južna Koreja naručila je ukupno 40 aviona F-15K za iznos od 4,2 milijarde američkih dolara. Isporuka prvih aviona počet će tijekom ljeta ove godine, a trebala bi se okončati do kolovoza 2008. godine.

I. SKENDEROVIC

XM8 kreće u proizvodnju?!

AMERIČKA tvrtka General Dynamics, odnosno njezina poslovna jedinica General Dynamics European Land Combat System sklopila je ugovor s njemačkom tvrtkom Heckler & Koch GmbH iz Oberndorfa o stvaranju zajedničke tvrtke sa sjedištem u SAD-u. Tvrta će proizvoditi novu jurišnu pušku XM8 (puni naziv je XM8 Light Weight Modular Carbine System) američkim vladnim agencijama i drugim državnim korisnicima.

XM8 je predložen kao zamjena za sadašnju standardnu jurišnu pušku američke vojske, koja postoji u dvije inačice, M16 i M4 (skraćena inačica koju Amerikanci nazivaju karabin). Predložena zamjena temelji se na izvrsnoj jurišnoj pušci H & K G36. XM8 je zamišljena modularno, s cijevima raznih dužina i s dodatnom opremom koja se lagano može postaviti i skinuti. Tako se puška može maksimalno prilagoditi trenutnim operativnim potrebama kako bi korisnicima pružila učinkovito oružje. Postoje četiri inačice, standardna (nazivaju je karabin), sa skraćenom cijevi (za osobnu obranu), snajperska inačica i laka strojnica za paljbenu potporu. Postoji i modularni bacač granata kalibra

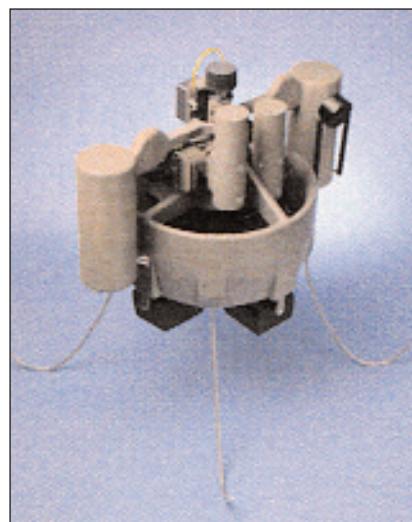
40 mm kao dodatna opcija, a postavlja se ispod cijevi.

To je važan korak prema nametanju XM8 kao novog oružja američke vojske koja rabi M16 i njezine inačice još od Vijetnamskog rata. U posljednjih petnaestak godina intenzivirana je potraga za novom jurišnom puškom za američke vojниke. Razvijalo se mnogo raznih koncepta. Od poboljšanja postojeće M16 pa sve do naprednih (po sve mu sudeći toliko naprednih da se ne mogu ni izvesti) rješenja koja su kombinirala bullpup dizajn, nove kalibre, integraciju dva različita oružja u jedno kućište, primjenu

novih programabilnih streljiva. No, na koncu je isplivalo rješenje, XM8 - temeljeno na klasičnoj konfiguraciji provjerene puške G36. To je konzervativno i tradicionalno rješenje, ali dovedeno do savršenstva.

Nije se eksperimentiralo već se uzelo ono što se pokazalo kao pouzdano. Takav pristup jamči kako će pješaci na terenu imati provjereno oružje koje neće zatajiti u kritičnim trenucima. Primjena naprednih materijala osigurava malu masu, jednostavno održavanje i učinkovitost i u najtežim uvjetima. Točno ono što trebaju vojnici XXI. stoljeća.

M. PETROVIĆ

TVRTKA Honeywell nedavno je počela s letnim testiranjima svoje nove MAV (Micro Air Vehicle) letje-

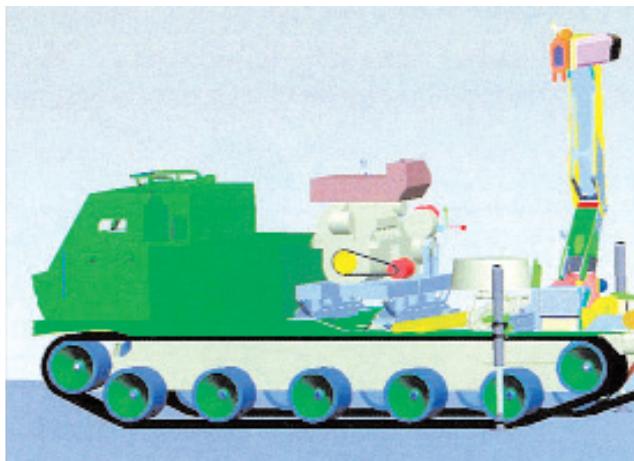
Honeywell testira novi MAV

lice. Letjelica je svojim dimenzijama (njezin dijametar iznosi svega 33 cm) pogodna za brz i lagan transport po terenu, odnosno prilagođena je da njome upravlja jedan operator - izvidnik na terenu. Namijenjena je za prikupljanje i preljeđivanje podataka o protivniku, odnosno o razmještaju, jačini i pokretu njegovih postrojbi, bez izlaganja riziku svojih snaga, odnosno zrakoplovne tehnike. S obzirom na svoje dimenzije vrlo teško je zamjetljiva na terenu, čiju konfiguraciju može brzo i lako rabiti za svoje približavanje i prikrivanje.

Letjelicu pogoni mali turboventila-

torski motor, a zrakom se kreće poput helikoptera. Za upravljanje letjelicom rabi se Honeywellov MEMS (*microelectrical mechanical system*) sustav temeljen na elektro-senzorskoj tehnologiji. Dizajnom letjelice predviđena je ugradnja digitalne video i infracrvene kamere, dok bi dobiveni prikaz slike iz zraka pratio vojnik na terenu preko svog portabl terminala. S obzirom na trendove u razvoju portabl terminala očekuje se kako će izvidnici na terenu umjesto dosadašnjih laptopa rabiti PDA (Personal Digital Assistant) ručna računala.

I. SKENDEROVIĆ

Vozilo za izvlačenje MLRS RRV

Ampthillu, V. Britanija.

Insys je razvio inačicu RRV na temelju postojećeg MLRS-a, uklanjanjem kompletog 12-cijevnog lansera projektila kalibra

227 mm sa stražnjeg kraja gušjeničnog vozila. Zamijenjen je modifikacijskim kompletom za izvlačenje i popravke koji je razvijen u Insysu a uključuje kran i vitlo. Kran se rabi za specifične zadaće kao što je podizanje cijelog pogonskog sklopa MLRS-a. Vitlo služi za izvlačenje oštećenog ili pokvarenog MLRS-a u gotovo svim situacijama. Tijekom uporabe vitla na stražnjem dijelu RRV-a se na tlo spušta poseban stabilizator kako bi se povećala stabilnost.

RRV je opremljen i drugom opremom za popravke: kompresorom za zrak, punjačem akumulatora i spremnicima za alat i drugu specijaliziranu opremu. Posada RRV-a tijekom vožnje sjedi u prednjem dijelu, u oklopnoj kabini koja ima i NKB zaštitu.

MLRS se nalazi u naoružanju još petnaestak drugih država, mnogi su nakon prilagođavanja i preustroja postali višak pa se Insys nuda kako će biti zanimljiva u inozemstvu koji će dio otpisanih MLRS-ova pomoći njihova modernizacijskog kompleta jednostavno i povoljno pretvoriti u inačicu RRV. To je vjerojatno jedan od posljednjih pokušaja oživljavanja sustava MLRS jer mnogi korisnici traže lakša vozila, na kotačima, povoljna za brzo razmještanje. Tako američki KoV upravo uvodi laki kotačni sustav HIMARS kao dopunu MLRS-u, a u kasnijoj fazi i kao vješrojatnu zamjenu.

M. PETROVIĆ

BRITANSKA obrambena logistička organizacija DLO sklopila je s tvrtkom Insys ugovor za dizajniranje, razvoj i proizvodnju vozila za izvlačenje i popravke RRV (Repair and Recovery Vehicle). RRV je predviđen za podupiranje samovoznih višecijevnih bacača raketa MLRS u britanskoj službi.

Nakon proba prototipa naručit će se još četiri vozila, a trebala bi biti isporučena zaključno s 2006. Sve će se razvojne i proizvodne aktivnosti obavljati u Insysovom pogonu u

Nove Eurocopterove isporuke

SREDINOM ožujka u francuskom Marignaneu predstavniciima francuskog ratnog zrakoplovstva i ministarstva obrane predan je prvi, od ukupno naručenih osamdeset, borbeni helikopter Tiger. Riječ je o HAP inačici Tigera, a tijekom ove godine s proizvodnih traka Eurocoptera trebalo bi biti isporučeno ukupno deset HAP inačica, koje bi trebale biti predane francuskom i njemačkom zrakoplovstvu. Inicialna isporuka Tigera bit će raspoređena u francusko - njemačku Tiger Training Academy, koja je osnovana u Le Lucu na jugu Francuske radi obuke letačkog i zrakoplovnotehničkog osoblja. HAP inačica Tigera namijenjena je za borbenu potporu drugim postrojbama, odnosno može na bojištu potpuno autonomno obaviti zahvat određenog cilja, njegovu identi-

fikaciju te njegovo neutraliziranje. Konfiguraciju naoružanja HAP inačice čine tridesetmilimetarski GIAT-ov top, TDA-ove nevodene raketne, te projektili zrak-zrak Mistral koje proizvodi tvrtka MBDA.

Istog dana kad je isporučen francuski Tiger, također u Marignaneu, na svoj prvi probni let poletio je prvi produženi primjerak transportnog helikoptera NH90, koji je proizведен za potrebe švedskog ratnog zrakoplovstva. Posebnost „švedske“ inačice je u činjenici kako je riječ o tzv. High - Cabin inačici. Unutrašnjost transportnog prostora je povišena za 24 cm,

odnosno s 1,58 m povišena je na 1,82 čime je znatno povećan volumen unutarnjeg prostora. Švedska je naručila ukupno 18 helikoptera NH90 i sve će biti izrađene u tzv. High - Cabin inačici. Trinaest helikoptera Švedska planira rabiti za TTT (Troop Tactical Transport) i SAR (Search And Rescue) zadaće, dok bi se se pet helikoptera rabilo za ASW (Anti Submarine Warfare) zadaće.

I. SKENDEROVIC

S. RADAKOVĆ

Višenamjenski transportni brodovi za kanadsku mornaricu

KANADSKA ratna mornarica odobrila je prva novčana sredstva za početak projektiranja i gradnje svoja tri buduća višenamjenska transportna broda - Joint Support Ship (JSS). Prema sadašnjim procjenama vrijednost cijelog projekta je 1,77 milijardi američkih dolara. Kanadska mornarica zahtjevala je gradnju četiri broda, ali je ministarstvo obrane zaključilo da imaju novaca samo za tri.

Trenutačno su u fazi određivanja osnovnih parametara novog broda, u koju je uključena tvrtka BMT Fleet Technology. Nakon nje kanadska će ratna mornarica u drugoj polovini ove godine raspisati natječaj za odabir najbolje ponude. Mornarica očekuje da će ponuđači doći s gotovim projektima koji će zadovoljavati

sve početne zahtjeve i nadmašiti ih.

JSS će zamijeniti dva kanadska tankera klase Protecteur koji se rabe za logističku potporu kanadskih i savezničkih pomorskih snaga. Od novih brodova očekuju da, uz već postojeće poslove koje obavljaju Protecteuri, osiguraju mogućnost vertikalnog transporta ljudi i materijala (treba osigurati smještaj za 4 helikoptera srednje veličine i helikoptersku platformu dovoljno veliku za istodobni prihvata dva velika transportna helikoptera), potporu u djelovanju manjih transportnih i desantnih brodova, te opremljene prostorije za smještaj združenog zapovjedništva u ratnim ili humanitarnim zadaćama. Sve bi se to trebalo smjestiti na brod istisnine oko 28 000 tona. Brzina krstarenja trebala bi mu biti vrlo visoki 21 čvor, te imati dovoljno čvrsti trup da djeluje u zaleđenom moru do debljine leda 0,7 m. Zbog smanjenja troškova JSS ne bi smio imati posadu veću od 165 članova. Za usporedbu Protecteuri

imaju posadu od čak 247 članova. Na brodu treba osigurati i smještaj za još najmanje 210 vojnika.

Uz sve to kanadska ratna mornarica traži da svaki od tri JSS-a ima sposobnost nošenja od najmanje 8 do najviše 10 tisuća tona goriva, 500 tona zrakoplovnog goriva, 300 tona streljiva i 230 tona vode za piće. Brodove treba opremiti s četiri (na svakom boku po dvije) stanice za prekrcaj tereta i goriva na otvorenom moru. Brodska bolnica trebala bi imati mogućnost obavljanja i zahtjevnijih kirurskih zahvata.

Iako je kanadsko ministarstvo obrane razmatralo mogućnost da se JSS program spoji sa sličnim programima Nizozemske, Norveške i Portugala, ipak je sve na kraju ostalo na razmjeni mišljenja.

Offset u Bugarskoj

Na primjeru Bugarske se može vidjeti da je ulaskom u NATO započelo novo poglavje razvoja međunarodne suradnje u području obrambene industrije, a kao rezultat takve suradnje je ovladavanje visokim tehnologijama, stjecanje iskustva u vođenju međunarodnih projekata, zapošljavanje domaćih kapaciteta, povećanje zaposlenosti

Josip MARTINČEVIĆ MIKIĆ

Bugarska je dobar primjer na kojem se može vidjeti ubrzana prilagodba zakonske regulative iz područja obrambene proizvodnje i gospodarstva po ulasku zemlje u NATO 29. ožujka 2004. godine. Nakon desetogodišnjeg lutanja i stagniranja gospodarstva u tranzicijskom razdoblju, Bugarska je tek ulaskom u NATO počela ubr-

zano pripremati svoj obrambeni sustav prioritetnim projektima modernizacije oružanih snaga, a time i rазвоja obrambene industrije i njezine prilagodbe poslovanju kooperacijom i participacijom sa stranim partnerima. Organizacijom više konferencija na temu implementacije offseta na kojima su sudjelovali visokorangirani predstavnici zema-

lja članica NATO-a, te vodeći svjetski dobavljači opreme, Bugarska je izvukla određene zaključke na temelju kojih je donesena provedbena regulativa za uključivanje domaćeg gospodarstva u procese modernizacije oružanih snaga. Tako je novom regulativom za provedbu offset programa određeno da će provoditelji nabave (ministarstvo obrane i ministarstvo unutarnjih poslova) imati mogućnost imenovanja povjerenstva za ocjenjivanje offset ponuda i vođenje pregovora za svaki ugovor s inozemnim dobavljačem. Povjerenstvo mora u svoj rad uključiti predstavnike ministarstva gospodarstva koji pak mogu delegirati predstavnike agencije InvestBulgaria i drugih zainteresiranih strana. U nastavku članka bit će prikazano stanje u obrambenoj industriji Bugarske, te detalji offset regulative pri opremanju oružanih snaga Bugarske takozvanom specijalnom opremom. ■

■ Na konferenciji o mogućnostima ulaganja u Jugoistočnoj Europi održanoj u Sofiji od 30. lipnja do 2. srpnja 2004., otvorene su mogućnosti bugarskoj obrambenoj industriji da se preko offseta uključi u opremanje svojih oružanih snaga

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Novi uspon Rusije

Razmatranje suvremenih međunarodnih odnosa na europskom prostoru nezamislivo je bez uključivanja Rusije, kao jednog od važnijih međunarodnih čimbenika. Zapravo, kroz cijelu europsku povijest, na većinu društvenih procesa uloga Rusije je manje ili više izražena, ali uvijek nezaobilazna (to je potpuno razumljivo, uzme li se u obzir njezina veličina, brojnost i gospodarski potencijal)

Marinko OGOREC

Politički procesi u suvremenoj Evropi s kraja XX. stoljeća učinili su da se više Europa (naravno i ostale vodeće svjetske zemlje) bavi Rusijom nego Rusija njome, što je bilo značajno u vrijeme SSSR-a i tijekom blokovske bipolarizacije. Naime, Ruska Federacija u sadašnjem obliku nastala je raspadom SSSR-a kao vodeće zemlje socijalističkog bloka, što je odredilo njezin položaj, kako na unutarnjopolitičkoj, tako i na međunarodnoj sceni. Kad su gospodarsko-političke devijacije socijalističkog sustava dostigle kritičnu točku nakon koje su narasle ekonomski, političke i međunacionalne tenzije uzrokovale potpunu blokadu državno-administrativnog aparata, počelo je unutarnje urušavanje socijalističkih zemalja, što se najviše odrazilo na SSSR kao najekspresiraniju, vodeću zemlju socijalizma. U to vrijeme, već niz godina čelne pozicije u

Sovjetskom Savezu držala je komunistička gerontokracija, potpuno nesposobna nositi se s novonastalim problemima. Unutarnje tenzije osobito su narasle tijekom vladavine Jurija Andropova, nakon kojeg je došao najmlađi lider u SSSR-u nakon 1917. godine - 54-godišnji Mihail

Gorbačov (epizodnu ulogu 72-godišnjeg starca Konstantina Černjenka, koji je bio kratko razdoblje između Andropova i Gorbačova, nepotrebno je spominjati zbog njezine bezznačajnosti). Kao jedan od modaliteta rješavanja tenzija Gorbačov je uveo politiku "Glasnosti" i nastojao se izboriti za ekonomsku koncepciju "Perestrojke" (drugim riječima pokušavao je sprovesti svojevrsnu demokratizaciju političkog sustava i

uvodenje određenih oblika tržišnog gospodarstva). Posljedice tih nastojanja rezultirale su procesima koje Gorbačov nije prepostavlja, a kamoli priželjkivao - raspadom SSSR-a i konstituiranjem novih suverenih država, te demontiranjem cjelokupnog socijalističkog vojno-političkog bloka. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Svojim integriranim električnim sustavom propulzije i mogućnostima prečizne paljbe potpore US Navy se s projektom novog razarača DD(X) probija na nova područja ratne brodogradnje i postavlja temelje i standarde za buduće generacije površinskih plovnih jedinica svih tipova

Igor SPICIJARIĆ

DD(X) - navigacija neistraženim vodama

Povijest pomorskog ratovanja temeljno se mijenjala uvođenjem novih vrsta ratnih brodova. Langley, Nautilus i Ticonderoga su važna imena u američkoj pomorskoj baštini jer su oni bili prvijenci koji su zaplovili "neistraženim vodama tehnoloških inovacija".

Na ovaj ili onaj način takvi brodovi bili su "čuda svog vremena" čiji su konstruktori napustili dotadašnji način u promišljanju ratnog broda i općenito o prirodi rata na moru te

novim tehnološkim rješenjima napravili kvalitetan odmak od sličnih borbenih jedinica ostalih pomorskih sila. Upravo takva bit će i buduća multifunkcionalna površinska jedinica, razarač DD(X) koji će svojom naprednom tehnologijom bitno utjecati na buduće modeliranje, kako američke ratne mornarice tako i njezinih eventualnih protivnika.

Tehničko-tehnološka revolucija koja će uslijediti nakon konstrukcije i daljnog razvoja projekta DD(X)

može se usporediti s ostvarenjem projekta ratnog broda HMS Dreadnought koji je britanske konstruktore i njihovu ratnu brodogradnju kao i samu Royal Navy u samo jednom dekadi izdvojio daleko ispred njezinih takmaka. Kombinacija jedinstvenog velikog kalibra glavnog topništva (golema vatrena moć), parno-turbinske propulzije (prednost velike trajne i vršne brzine) i teškoklopjenog trupa učinila je Dreadnought predmetom zavisti kod ostalih svjetskih pomorskih sila. Mnogo važnije od te zavisti je činjenica da je njegova pojava uvjetovala promjene u standardizaciji i klasifikaciji ratnih brodova. Slobodno se može reći da se u tehničko-tehnološkom smislu vojna (ratna) brodogradnja može podijeliti na vremena prije Dreadnoughta i poslije njega. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Razarači klase Kotlin

Unastojanjima da se stvori jaka sovjetska ratna mornarica koja će se na otvorenim morima moći suprotstaviti američkoj ratnoj mornarici 1952. je počela gradnja prvi sovjetskih poslijeratnih razarača klase Skorij. Godinu dana kasnije porinut je i prvi razarač klase Kotlin. Skorij i Kotlin građeni su na iskustvima II. svjetskog rata, iako su razarači klase Kotlin inkompromisirali neke napredne tehnologije kao što su stabilizirane kupole za topove dvojne namjene kalibra 130 mm i protuzračne topove kalibra 45 mm i 23 mm, te peterostrukе torpedne aparate kalibra 533 mm iz kojih su

Tijekom 60-ih godina prošlog stoljeća na dio razarača klase Kotlin ugrađen je protuzračni raketni sustav M-1 Volna-M

se mogli lansirati vođena protupodmornička torpeda. Rezultat je bio učinkovit razarač, osobito u protupodmorničkoj borbi, ali koji je brzo zastarijevao. To nije sprječilo kinесku ratnu mornaricu da početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća napravi vjernu kopiju - razarače klase Luda (Type 051).

Početkom šezdesetih godina prošlog stoljeća, a nakon neuspjeha s krstaricom Džeržinskij i PZO raketnim sustavom V-735 Volkov-M, vrh sovjetske ratne mornarice odlučio je na svoje brodove postaviti znatno kompaktniji protuzračni raketni sustav S-125 Neva (SA-3 Goa), koji je na brzinu prilagođen uporabi na ratnim brodovima. Pod

Originalni Kotlin

oznakom M-1 Volna-M takav je sustav tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća ugrađen na dio razarača klase Kotlin, učinivši od njih najvrednije ratne brodove sovjetske ratne mornarice tog doba.

Opis broda

Razarači klase Kotlin odlikuju se lijepom linijom trupa koja je prilagođena postizanju velikih brzina. Imali su samo jednu palubu koja je služila za smještaj glavnog topničkog i torpednog naoružanja. Osim

zapovjednog mosta, većeg nadgrađa nije bilo. Dva manja nadgrađa (kod krmenog dimnjaka i između njega i krme) iskorišteni su za smještaj kupola protuzračnih topničkih sustava.

Dužina razarača klase Kotlin bila je 126,5 metara, a širina samo 13 m. Standardno su istiskivali 2600 tona, a pod punim opterećenjem istiskivali su 3500 tona. Razarači opremljeni raketnim protuzračnim sustavom, unatoč uklanjanju dijela naoružanja imali su nešto veću istisninu. Standardno su istiskivali 2700 tona, a puna im je istisnina bila 3600 tona.

Pogonski sustav se sastojao od četiri parna kotla i dvije parne turbine ukupne snage 72 000 KS. Ta se snaga prenosila preko dva brodska vijka i razaračima klase Kotlin omogućavala vršnu brzinu od čak 36 čvorova. Pri brzini krstarenja od 14 čvorova mogli su prepoloviti oko 4000 nautičkih milja.

Posadu je činilo 335 časnika, dočasnika i mornara. Razarači opremljeni sustavom Volna-M imali su 285 i 300 članova posade. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Neuspjeh s krstaricom Džeržinskij i PZO raketnim sustavom V-735 Volkov-M (SA-2 Guideline) nije pokolebao sovjetsku ratnu mornaricu u nastojanju da svoje novorazvijene protuzračne raketne sustave ugradi na svoje ratne brodove

Siniša RADAKOVIĆ

Normandija (1944.)

Plaže bez kupača

More koje oplakuje plaže je sivo, kadšto zeleno, nikad posve plavo, i vrlo hladno. Šestog lipnja 1944., za iznimno loših vremenskih prilika, vjerojatno je bilo još hladnije onima koji su u njemu ginuli

Jurica MILETIĆ

Najveća pomorsko-desantna operacija u povijesti započela je 6. lipnja 1944. Nakon jakog bombardiranja iz zraka, savezničke snage pod zapovjedništvom američkog generala Eisenhowera (na slici sa svojim vojnicima) iskrcale su se na stotinjak kilometara dugoj obali između Ouistrehama i pokrajine Carentan. Iskrčavanje je izvedeno s više od 4 000 desantnih plovila koje je pratila i podupirala flota od nekih 700 ratnih brodova, a dodatnu podršku pružalo je 13 000 zrakoplova. U dva mjeseca, nakon bitaka kod Caena, Avranches, Mortaina i Falaisea, savezničke su snage slomile njemačku zapadnu frontu i počele prodirati u unutrašnjost Francuske, gdje su im se pridružile slobodne francuske snage generala de Gaullea.

Iskrčavanjem u Normandiji i 15. kolovoza 1944. na jugu Francuske, Saveznici su otvorili drugu frontu te 25. kolovoza oslobodili Pariz, a do sredine rujna 1944. i cijelu Francusku, Belgiju, Luksemburg i dio Nizozemske, te su potkraj ožujka 1945. izbili na Rajnu.

Zračne snage 82. Airbornea padobranima su se 6. lipnja u 2 sata i 30 minuta spustile u Sainte-Marie-du-Mont. Taj je prizor ovjekovječen u filmu "Najduži dan", a ljudima je u pamćenju ostala slika padobranca koji je ostao visiti na zvoniku crkve.

ji" izgradivanja kružnih tokova, a danas u Europi gotovo svako selo ima barem dva takva rješenja račvanja prometa. Vjerojatno da normandijske ceste svoju prohodnost i dobro održavanje duguju i posebno vrsti turističkih obilazaka. Riječ je, dakako, o posjetu brojnim vojnim, poglavito američkim grobljima, koja već šezdesetak godina čuvaju zemne ostatke onih koji su, iskrčavajući se s nebrojenih savezničkih desantnih brodova, zauvijek ostali ležati na nekoj od obližnjih "plaža" zvanih Sword, Gold, Juno ili Omaha. Danas su rijetki ljudi koji među grobovima još traže imena svojih suboraca. Većinu posjetitelja čine djeca, a još više unuci, s obzirom na to da je od tog ključnog događaja II. svj. rata proteklo mnogo više od pola stoljeća.

Usnulo ribarsko mjesto

Cesta koja vijuga uz samu obalu osutu pješčanim dinama, baš kao i ona koja kao glavna prometnica malo južnije od nje vodi od Caena

Francuska ima dobre ceste, a osobito dobro građene i održavane autoceste. Jedina je zamjerka što su vrlo skupi, a naplatne su kućice, kako jetko znaju primjetiti tamošnji vozači, gotovo na svakih stotinu metara. Možda je upravo zato primjereno razvijena i mreža lokalnih cesta. Vjerojatno to nigdje nije tako vidljivo kao u području Normandije i Bretagne na krajnjem sjeverozapadu zemlje.

Od Pariza do Caena vodi autocesta koja se neposredno pred njim grana u široke obilaznice s brojnim kružnim tokovima vožnje. Prije dvadesetak godina mnogi su se još smijali Englezima i njihovoj "mani-

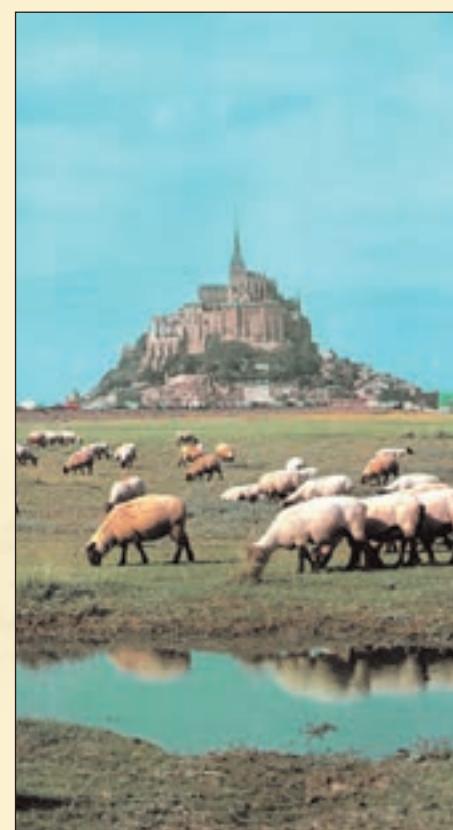
Slikoviti Port-en-Bessin nalazi se u neposrednoj blizini plaže Omaha

do Cherbourga, kao da povezuje izloške kakva muzeja pod otvorenim (ne nužno i vedrim) nebom. More koje oplakuje plaže je sivo, kadšto zeleno, nikad posve plavo, i vrlo hladno. Šestog lipnja 1944., za iznimno loših vremenskih prilika, vjerojatno je bilo još hladnije onima koji su u njemu ginuli, pokušavajući doprijeti do samo nekoliko desetaka metara udaljenih dina s kojih su ih tukle njemačke strojnica i u betonske bunkere ukopani i uzidani njemački topovi, za vrijeme bitke koja će u povijest ući i u njoj ostati kao operacija "Overlord".

Plaža Omaha u neposrednoj je blizini mirnog, gotovo idiličnog ribarskog mjesačca Port-en-Bessin: usidrene ribarice, nijedan prolaznik na ulicama, usnuli bistroi i mali restorančići sa zelenim pločama na kojima je kredom ispisano kako su upravo dagnje ponuda dana.

Nije daleko ni posljednja, plaža Utah, koja se proteže u području zvanom Saveznički put; na njezi-

Otok ili brdo?

Posjetitelje Normandije i Bretagne ne čine samo potomci poginulih vojnika. Nedaleko je Mont St. Michel - jedno od najposjećenijih mesta u Francuskoj uopće. Izdaleka vidljivo, iznimno romantično brdo sa crkvom u središtu, ovisno o plimi ili oseki, može biti i otok i polutok. Pješčani sprud kojim mu se prilazi u određeno je vrijeme prekriven morskom vodom, pa je tad automobilima nemoguće prometovati. Ako nisu amfibije! Usidren u širokom ušću, na samoj granici između Normandije i Bretagne, ovaj otok se uzdiže iznad livade kojom ovce pasu morskog soli natopljenu travu, podsjećajući na legendu o biskupu Aubertu kojem je bilo sudeno da izgradi svetište koje će kasnije postati poznato kao sv. Mihovil - zaštitnik od opasnosti koje donosi more. Mjesto je kao svetište i središte hodočasničkih pohoda bilo poznato još u vrijeme Merovinga. U vrijeme normanskih osvajanja preplavile su ga izbjeglice, valjda praoči njegovih današnjih stanovnika.

nom južnom dijelu još su uvijek vidljivi njemački položaji, a posjetitelje privlači i Muzej iskrcavanja. "Najduži dan" pojam je vezan uz romantično mjesačce Sainte Mere-Eglise. Jasno da u sjećanje priziva i Franka Sinatu i Paula Anku: jednog zbog filma, a drugog zbog pjesme o najdužem danu u povijesti. Baš se u to mjesto i njegovu okolicu dva sata prije negoli je samo iskrca-

vanje započelo spustila prava kiša američkih padobranaca. O tome, pak, govori tamošnji muzej četa koje su stigle zrakom.

Padobranac i udovica

U prvom naletu savezničkog iskrčavanja, jedan je američki padobranac bio baš čudne (ne)sreće. Padobran mu je zapeo za zvonik crkve i dok su se pod njim vodile ogorčene borbe, on je visio o zvoniku, strahujući tko će ga prvi ugledati: njegovi ili Nijemci. Na njegovu sreću, ugledao ga je glavom gradonačelnik, inače član francuskog pokreta otpora, i sakrio ga kako ga Nijemci ne bi pronašli. Priča ovdje ne završava. Mnogo godina nakon rata sretni se padobranac vratio u mjesto gdje je visio poput crkvenog zvona. Gradonačelnik je već bio mrtav, ali ne i njegova žena. Bivši padobranac oženio se udovicom, sam postao gradonačelnik i sretno živio sve do početka osamdesetih godina prošlog stoljeća. U Sainte-Mere-Eglise i danas o crkvenom tornju visi padobranac. Plastični!

Danas mirne normandijske plaže na Dan-D su bile nešto živahnije (gore)

Vladimir P. Gross: "Washingtonska fronta", Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 1994.

Tijekom zime 1990/91. skupina od desetak članova AMAC-a (Almae Matris Alumni Croaiecae) - društva bivših studenata i prijatelja Hrvatskog sveučilišta u SAD-u i Kanadi - započela je, više-manje spontano, akciju širenja istine o Hrvatskoj i njezinu borbi za oslobođenje. Prikupljali su vijesti, pratili reakcije američkih političkih krugova i medija te savjetovali članstvo kako da na to odgovara. Slali su pisma, telefaksove i elektronske poruke s naznakom: šalji dalje! Ova je knjiga kronika sustavno prikupljene dokumentacije o priložima sjevernoameričkih Hrvata i njihovih prijatelja o Domovinskom ratu u Hrvatskoj, bilo da se radi o pismu senatoru ili kongresmenu, kao potpora Hrvatskoj i njezinoj borbi, o osvrtu urednika svojih lokalnih novina, prikupljanju paketa odjeće i hrane, poslanom čeku za humanitarnu pomoć Hrvatskoj ili nekom drugom prilogu hrvatskoj borbi za oslobođenje i međunarodno priznanje. Većina tih ljudi nije htjela da im se spominju imena, pa se u knjizi pojavljuju pod pseudonimima. Autor knjige Vladimir P. Gross služio se pri sastavljanju knjige pismima i faksevima te novinskimi člancima i transkriptima radio i TV emisija iz svoje vlastite arhive. No, kako to navodi u predgovoru knjige, nuda se da će, bez obzira na to što je to rezultat pojedinačnog iskustva, dobiti jasniju sliku o američkoj politici prema Hrvatskoj i o motivima koji su određivali tu politiku prema Domovinskom ratu u Hrvatskoj.

Nikolina Petan

FILMOTeka

"OPROSTI ZA KUNG FU" (kinopremijera)

- hrvatska komedija (70 min.)
- produkcija: Hrvatska radio-televizija
- redatelj: Ognjen Sviljić
- glavne uloge: Daria Lorenci (Mirjana), Filip Radoš (tata Jozo), Vera Zima (mama Kate), Vedran Mlikota (Veliki)

Nakon što su joj istekla prognanička prava u Njemačkoj, trudna djevojka Mirjana vraća se u rodno selo u Dalmatinskoj zagori. Da bi prikrali sramotu i uklopili je u konzervativnu sredinu, roditelji joj uz pomoć Velikog, "stručnjaka za te stvari", pokušavaju naći ženika. Sve se dodatno zakomplicira kada Mirjana rodi kosookog dječačića.

Redatelj ovog vrlo dobrog filma, Ognjen Sviljić, nesumnjivo je čovjek koji se vrlo dobro snalaže u polusvijetu dalmatinskih redikula i priprostog svijeta koji nikada neće ući u XXI. stoljeće. Njegova prva komedija "Da mi je biti morski pas" bio je najgledaniji domaći film 1999., a osvojio je i nagradu kritičara te godine u Puli. Već tada je bilo jasno da je Sviljić predvodnik (za sada još bez sljedbenika) novog autohtonog dalmatinskog humora, kao što je to prije bio Miljenko Smoje. Svoj drugi cijelovečernji uradak "Oprosti za kung fu" Sviljić je preselio iz splitske velegradske (malogradanske) u patrijarhalnu sredinu splitskog zaleđa, ali je ostao dosljedan sebi u istraživanju zatucanosti. S druge strane ovaj film je mnogo ozbiljniji od "Morskog psa". Ozbiljniji do te mjere da sam razmišljaо bih li film potpisao kao komediju ili dramu. Iako se čovjek u kinu jako dobro zabavlja, na kraju mu ipak ostane gorčina, jer je svjestan da takvi likovi nisu potpuno izmišljeni te da sigurno i danas postoje negdje u našem susjedstvu. Bilo kako bilo, Sviljiću neće biti teško naći pregršt sličnih komičnih likova i situacija u mentalitetu Lijepe naše. Svi oni željni domaćeg humoru od Sviljića i u budućnosti mogu mnogo očekivati.

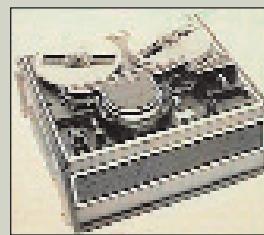
Leon RIZMAUL (leonriz@net.hr)

8. travnja 1905. Umro Josip Juraj Strossmayer

Na ovaj dan prije točno stotinu godina umro je jedan od najvažnijih ljudi hrvatske političke povijesti. Josip Juraj Strossmayer bio je đakovački biskup i važan političar, ali i jedan od najvećih mecenata u hrvatskoj povijesti. Još kao student pristao je uz ilirski pokret. Nadao se da će Rusija pomoći malim slavenskim narodima u oslobođenju od tudinske vlasti i da će uspostaviti crkveno jedinstvo s Rimom. Ideja pomirenja pravoslavlja i katoličanstva bila je bitna komponenta njegove slavenske i južnoslavenske koncepcije. Srijemsko-bosanskim biskupom imenovan je na prijedlog bana Josipa Jelačića. Za vrijeme absolutizma nije mogao politički djelovati, ali je novčano pomagao utemeljenje crkvenih institucija i školskih ustanova, kao i brojne književnike te tiskanje djela iz starije književnosti. Svoju političku koncepciju izgradio je na dubokom nepovjerenju prema Beču s jedne i Madarima s druge strane. Usporedno s političkim i crkvenim radom razvio je opsežnu kulturnu djelatnost i bio mecenat JAZU-a i Sveučilišta. Dovršio je i gradnju katedrale u Đakovu te je proglašio Akademiju nasljednicom svoje zbirke slika od koje je nastala Galerija koja i danas nosi njegovo ime.

14. travnja 1956. Prvi videorekorder

Na izložbi medijsko-tehnoloških dostignuća u Chicagu kalifornijska tvrtka Ampex Corporation 14. travnja 1956. predstavila je prvi praktični videorekorder. Model se zvao VT 100. Imao je četiri magnetske glave, bio je veličine zamrzivača, a vrpca se pri reprodukciji kretala brzinom od gotovo 40 cm u sekundi. Bila je široka 5 cm, a na kolut trake od pola metra promjera moglo se snimiti 65 minuta videozapisa. Dvadesetak godina poslije počela je masovna proizvodnja videorekordera, označivši novu eru u filmskoj industriji. Pojavom videa ljudi su prvi put mogli kontrolirati i birati ono što će gledati na svom televizoru.

Leon RIZMAUL (leonriz@net.hr)

SLOVO DUHOVNOSTI

Oprosti

Papa je ovu, 2005. godinu, proglašio godinom euharistije, s mogućnošću dobivanja potpunog oprosta svakog dana tijekom godine, uz uobičajene uvjete. Što znači potpuni oprost i koji su to uobičajeni uvjeti? Svaki grijeh po svojoj naravi uzrokuje dvostruku štetu - krivnju i kaznu. Kajanje i sakrament isповijedi nam opraštaju krivnju grijeha i vječnu kaznu u paklu. Budući da naše kajanje nikada nije savršeno, zbog naše ranjene naravi, ostaju tzv. vremenite kazne kojih se čistimo u čistilištu. Da bi se oslobođili i tih vremenitih kazni, Crkva nam iz preobilja zasluga života, muke i smrti Kristove te njegove Majke i svetaca, uzima i dijeli u obliku potpunog oprosta. Oprost je otpuštanje pred Bogom vremenite kazne za grijehu kojih je krivica već izbrisana. Oprosti se mogu primijeniti na živima ili pokojnima. Uobičajeni uvjeti su ispojed te euharistija i pričest, kao i molitva za Papu, te djela milosrđa, post ili krunica.

Mirko ČOSIĆ

Belgijske zračne snage

Kao i u časnika kopnene vojske, i na odorama belgijskih zrakoplovaca utjecaj britanskog stila i kroja bio je jasno izražen. Sva je prilika da je najveća razlika bila u načinu nošenja oznaka: dok su britanski časnici oznake činova nosili na epoletama, Belgijanci svoje oznake još uvijek imaju na gornjim dijelovima revera (osim generala koji danas imaju i zvjezdice na ramenima), dok nazivi i rangovi odgovaraju francuskim. U generalskim su činovima general pukovnik, general bojnik i brigadni general (brigadir je uvijek bio čin između pukovnika i najnižeg generala i nikako se ne smije poistovjećivati s pukovnikom, te nasilno gurati u hrvatski hijerarhijski sustav), dok su viši časnici pukovnik, dopukovnik i bojnik. Od nižih časnika najviši je kapetan prvog razreda (odgovara otprilike položaju satnika u Hrvatskoj vojsci), u nekim postrojbama poznat i kao *Captain commandant*.

U belgijskoj vojsci nema čina natporučnika (iako se i takva glupost može pročitati u nekom vojno nepismenom prijevodu kakva filma), već taj rang odgovara nazivu običnog kapetana.

Bojnik na našoj ilustraciji nosi odoru sivo-plave boje **britanskih zračnih snaga The Royal Air Force**, ali od britanskih se časnika razlikuje kapom i čizmama. Na kapi je *cof* koji neobično podsjeća na slične urese kapa španjolskih vojnika u **Francovo** vrijeme, a čizme, pak, odišu francuskim duhom. Inače, Belgijanci koji su služili izravno u **RAF-u** nosili su na ramenima oznake po kojima se točno moglo utvrditi iz koje zemlje dolaze. Da je riječ o zrakoplovnom bojniku vidi se i na nadlaktici lijevog rukava - na njoj je avijacičarska oznaka, baš kao i na obodu kape. Na kapi je i crni obrub koji resi i donji dio oba rukava. Pripadnici zemaljskog osoblja i dočasnici, umjesto krilate avijacičarske oznake nosili su oznake s elisom u svojoj sredini.

Današnja belgijska odora potječe upravo od takvih odora koje su se nosile početkom II. svj. rata, a tradicija njezina stvaranja čuvala se tijekom godina u kojoj su belgijske vojne snage stasale u **Velikoj Britaniji**. Potkraj **1944.** bio je potpisani i sporazum o tome da Britanci opremaju belgijske postrojbe koje su djelovale u sklopu savezničkih snaga u kontinentalnom dijelu **Europe**. Kada je došao mir, belgijski su vojnici i zrakoplovci ostali u odorima britanskog kroja, ali s tipičnim belgijskim oznakama.

Jurica MILETIĆ

www.searchmil.com

Pomalo neobično, no ipak sa svrhom, ovaj put predstavljamo site www.searchmil.com koji nije klasična Internet stranica, već pretraživač vojnih stranica. Naravno, s obzirom na to da je američkog podrijetla, logično je da su siteovi koje pretražujete rangirani

po važnosti s obzirom na američko shvaćanje vrijednosnog sustava, no unatoč tome, pretraživač djeluje izvrsno. Primjerice, upišete li riječ **Croatia** (Hrvatska) otvorit će vam se **Googleova** podstranica s točno 8390 stranica na kojima se spominje Hrvatska, i to isključivo u vojnom smislu (spomenuti američki kriteriji u ovom slučaju stavljuju sve američke siteove ispred hrvatskih u popisu nađenih fileova). Potpuno je ista stvar i s drugim državama, ali i s tehnikom. Iskušali smo pretraživanje **tenka T-55** i pronašli velik broj siteova (skoro 400) na kojima se spominje traženi pojam, te složenicu **Croatian MiG-21** i kao rezultat dobili na Internetu objavljivana izvješća sa zajedničkih američko-hrvatskih zrakoplovnih vježbi. No, složenice ne morate nužno stavljati u navodnike.

Skrećemo vam pozornost na to da kada pretražujete hrvatske vojne proizvode ili tvornice u čijim imenima postoje hrvatski znakovi, pretraživač neće pronaći niti jednu stranicu.

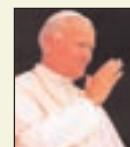
Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio Ž. STIPANOVIĆ

1. Prvi papa bio je:

- a) Klement Rimski
- b) Petar
- c) Lino

2. Ivan Pavao II. po redu je bio:

- a) 260. papa
- b) 262. papa
- c) 264. papa

3. Ivan Pavao II. posjetio je Hrvatsku:

- a) 3 puta
- b) 2 puta
- c) 1 put

4. Kapela u kojoj se kardinali zatvore i između sebe biraju novog pape zove se kapela:

- a) sv. Krunicе
- b) Sikstinska
- c) sv. Lovre

5. Nakon odabira novog pape, iz dimnjaka izlazi:

- a) bijeli dim
- b) crni dim
- c) žuti dim

U sljedećem broju najavljujemo...

- Raketna tehnika
- Libanon - bliskoistočna šahovska ploča
- Rooivalk traži kupce

www.hrvatski-vojnik.hr